
Zpravodaj

**SMIŘIC, RODOVA
a HOLOHLAV**

17. září 2003

3

PODZIM

to není jen mraky zatažená obloha,
vítr a déšť,
patří k němu i hřejivé sluníčko,
které občas vykoukne,
stráně hýřící všemi barvami,
stromy a keře obtěžkané plody,
Někdy i kapky deště a fíčení větru
mohou být krásné.
Chodme do přírody a mějme oči dokořán.

**Můžeme se ještě těšit
na babí léto?**

INFORMACE Z RADNICE

Z jednání městské rady:

- MR po projednání doporučila prodej pozemku města o výměře 33 m² firmě VČE Hradec Králové na stavbu nové trafostanice v ulici U Vlečky. Původní objekt byl odstraněn.
- MR na doporučení stavebního odboru souhlasí se zřízením věcného břemene pro město na příjezdovou komunikaci do útulku pro psy od firmy ing. Mach – Líheň kuřat.
- MR po projednání schválila předložit MZ k projednání prodej pozemku města o výměře cca 50 m² č. parc. 200/6 panu M. B. Pozemek navazuje na jeho domek čp. 157. Prodejem nesmí být zamezen dostatečný přístup k domu čp. 199 pro případ jeho oprav i z bezpečnostních důvodů.
- MR projednala a schválila provedení úprav v areálu Domu dětí a mládeže. Jedná se o předklázení přístupového chodníku, úpravu sociálního zařízení a výměnu zdroje teplé vody. Práce probíhají postupně a jsou zajišťovány pracovníky MěÚ.
- MR vzala na vědomí poděkování Střeleckého klubu za příspěvek města ve výši 20.103,30 Kč na vybudování bezbariérového WC na střelnici. MR také schválila v rámci rozpočtu města poskytnutí příspěvku Střeleckému klubu na činnost kroužku mladých střelců ve výši 10.500,– Kč, na nákup trezoru pro úschovu zbraní a na elektronickou ochranu v souladu se zák. č. 02 Sb.
- MR vzala na vědomí informaci ekonomického odboru o stavu finančních prostředků na účtech města k 8. 8. 2003. Současně vzala na vědomí čerpání rozpočtu za leden–červenec 2003. Čerpání je v souladu s rozpočtem.
- MR schválila ukončení nájemní smlouvy se stávajícím nájemcem restaurace Dvorana výpovědí ze strany města. Nájemní vztah bude ukončen k 15. 10. t. r.
- MR z provozních a bezpečnostních důvodů schválila změnu výpůjční doby v Městské knihovně pro mládež i dospělé od 1. 9. 2003 takto:
pondělí 10,00–17,00
středa 10,00–16,00
- MR schválila návrh odpovědi zastupiteli p. Milanu Plškovi na dotaz ohledně platových požitků pracovníků MěÚ.
- MR projednala žádost pí H. o pomoc v záležitosti chování její nájemnice paní P., která svým počínáním ohrožuje požární bezpečnost domu a narušuje domovní řád. MěÚ projedná s pí H. její možnosti jako majitelky domu k dosažení nápravy. Současně s tím jí bude doporučen postup, který lze uplatnit při vymáhání dlužného nájemného. Město nemůže vyhovět její žádosti na přidělení náhradního bydlení pro její nájemníky, neboť nemá k dispozici žádné volné bytové prostory.
- MR schválila návrh odpovědi na stížnost Stavebního bytového družstva Hradec Králové v záležitosti rušení nočního klidu hosty H-Clubu na náměstí Míru. Stížnost na rušení nočního klidu při akcích SK Smiřice na stadionu a provozovnou firmy FILEC se dále šetří.

- MR schválila zakoupení počítačového programu pro evidenci hrobů na hřbitově ve Smiřicích a v Rodově.
- MR byla seznámena se stavem finančních prostředků na účtech města k 30. 6. 2003.
- MR vzala na vědomí rozhodnutí zastupitelstva Královéhradeckého kraje o přidělení dotace městu ve výši 300 tis. Kč na opravu zámeckého „Důchodu“.
- MR projednala současnou situaci se svozem skleněného odpadu z kontejnerů zajišťovaného firmou Dachovský. Pověřila starostu projednáním smluvní úpravy tohoto svozu v návaznosti na měnící se ekonomické podmínky.
- MR schválila zakoupení kontejneru na papír pro Rodov.
- MR po projednání schválila návrh odboru správního a ŽP na vodorovné dopravní značení přechodů pro chodce, parkovacích míst, položení retardérů na sídlišti Govorova. Současně schválila úpravu obrubníků na přechodech pro potřeby tělesně postižených. Předpokládané náklady cca 200 tis. Kč. Dále rozhodla o vypracování studie na využití prostoru pro parkování u kulturního domu Dvorana.
- MR vyslovila souhlas s pokácením suchých stromů u základní umělecké školy, v parku a v zahrádkářské kolonii „Zámek“.
- MR na základě žádosti mateřské školy schválila změnu její provozní doby do 16,00 hodin. Úprava byla provedena v souladu s vyhláškou Ministerstva školství č. 35 ze dne 17. 12. 1991. MR schválila uzavření MŠ o vánočních svátcích od 22. 12. 2003 do 2. 1. 2004.

Z jednání městského zastupitelstva 11. září 2003:

- MZ schválilo prodej části pozemku č. parc. 344/2 v katastrálním území Smiřice o výměře 33 m² firmě VČE a.s. na stavbu nové trafostanice „U Vlečky“ (původní trafostanice již byla odstraněna). Cena pozemku bude stanovena znaleckým posudkem.
- MZ schválilo úpravu rozpočtu města na rok 2003 po přidělení dotace krajským úřadem na školství. Příjmová i výdajová část rozpočtu se tím zvýší o 4 674 800,– Kč. Úpravou rozpočtu dne 9. 9. 2003 (přesun finančních prostředků mezi jednotlivými akcemi) došlo k dalšímu navýšení příjmové i výdajové části rozpočtu o 128 000,– Kč. Rozpočet zůstává vyrovnaným a jeho příjmová i výdajová část je ve výši 55 298 340,– Kč.
- MZ schválilo „Veřejnoprávní smlouvu“ dle zák. č. 128/2000 Sb. § 63 o obcích na výkon přenesené působnosti dle zákona 200/1990 Sb. o přestupcích v rozsahu vymezeném § 53 odst. 1 pro obce ve správním obvodu města.

Radon

Oznamujeme občanům, že si mohou požádat o bezplatné umístění detektoru na zjištění radonu v objektech určených pro trvalé bydlení. Měření se provádí u staveb, na něž bylo vydáno stavební povolení do 28. února 1991 a které nebyly v minulosti měřeny.

Zvýšený obsah radonu lze očekávat v domech se špatnou izolací, například prkenná podlaha, anebo beton s prasklinami, dále v místnostech, které jsou jen částečně nebo nejsou vůbec podsklepeny, v domech stojících na horninách.

Zájemci o umístění detektoru radonu se mohou přihlásit na odboru správním a životního prostředí na Městském úřadě ve Smiřicích do prosince t. r.

Sběr nebezpečného odpadu

Pro ty dbalejší máme zprávu: v sobotu 25. října se znovu uskuteční sběr nebezpečného odpadu – chemikálií, barev, ředidel, postřiků, olejů apod. Stanoviště a časy svozu jsou stanoveny takto:

Rodov	8: 15 hod.	trafika u Jedličků	9:10hod.
Trotina	8:30 hod.	sídl. Govorovo u mateřské školy	9:25 hod.
Zderaz u přejezdu	8:45 hod.	základní umělecká škola	9:40 hod.
sídl. u sběrných surovin	9:00 hod.	ul. Ant. Seligera u firmy Sinak	10:00 hod.

Sběr pneumatik

V květnu proběhl zdarma sběr ojetých pneumatik osobních automobilů. Celkem bylo sesbíráno na 700 ks pneumatik. Dle zákona o odpadech jsou nyní všichni prodejci pneumatik a autoopravny povinny při nákupu nových pneumatik odebrat zdarma staré. Pokud někomu přesto staré ojeté pneu zůstaly v garáži, legální likvidace je možná za úplaty. Např. Pneuservis p. Janko Smiřice odebere pneu za 25,- Kč/kus.

Marcela Mráková, odbor správní a životního prostředí MěÚ Smiřice

Zprávy

Obecního úřadu Holohlavy

Výstavba rodinných domků v lokalitě „U Jordánu“ v Holohlavech

V měsíci dubnu započala výstavba inženýrských sítí pro výstavbu stavebních parcel v Holohlavech. Předcházela tomu řada jednání o celkové studii s Povodím Labe a. s. Hradec Králové až po České dráhy a. s. Praha, které mají 60 m ochranné pásmo od trati.

V březnu letošního roku jsme vypsalí výběrové řízení obálkovou metodou, kterého se zúčastnilo 8 účastníků, převážně stavebních firem z Hradce Králové. Komise složená ze zastupitelů obce vybrala firmu, která podala nejnižší cenovou nabídku, i když se hodnotilo 9 kritérií, do nichž patřily: délka záruční doby, reference o firmě, termín realizace, platové podmínky a další.

V měsíci září můžeme konstatovat, že jsme vybrali dobře. Stavební firma Fortel s.r.o. Hradec Králové pod vedením pana Frimla si počíná zdatně a myslíme si, že 31. října 2003 budou komunikace včetně všech sítí (vodovodní, kanalizační a plynovodní řád včetně elektrorozvodů) k předání. Za obec Holohlavy provádí dozor nad kvalitou odvedené práce František Malý. V lokalitě „U Jordánu“ geodeti rozměřili 46 stavebních parcel s průměrnou rozlohou 743 m² pro 36 sólo domků a 5 dvojdomků. Vozovka tvoří 3 930 m², chodník bude na jedné straně vozovky o celkové výměře 334 m² a sjízdná ulička, která bude spojit tunýl pod tratí, novou výstavbu a uličku v Jabloňové ulici (103 m²). Sadové úpravy podél vodoteče Jordán budou řešeny dodatečně, jelikož dotčenou výstavbou rodinných domků a čistěním potoka Jordán (který slíbila vyčistit Státní meliorační správa Hradec Králové v r. 2004) značně utrpěly.

Obec Holohlavy je vlastníkem pouze 10 stavebních parcel, které budou ještě v letošním roce nabídnuty k odprodeji. Jedná se o 8 sólo parcel a 1 dvojdomek. Jelikož s majiteli ostatních parcel máme již nyní vypracovaný architektonický záměr o představách, jaké 3 typy rodinných domků budou na jejich parcelách stavět, chtěli bychom se i my přiblížit jejich záměru, abychom na celou lokalitu „U Jordánu“ mohli být pyšní. Myslíme si, že parcela o velikosti 750 m² je středně velká, tudíž by na stavebních parcelách měly stát rodinné domky střední velikosti, tj. přízemní s využitelným podkrovím. Nepřáli bychom si, aby si budoucí majitel stavební parcely na pozemku v uzavřené lokalitě chtěl postavit zámek s cimbuřím, jak to vidíme i v nedalekých městech.

U stavěných domků nedoporučujeme budování sklepů, jelikož celou lokalitu můžeme charakterizovat jako pravobřežní okraj části labské údolní nivy a z druhé strany budou rodinné domky ohraničeny vodotečí Jordán. Sklepy si stavebníci mohou vybudovat jen na vlastní nebezpečí! Podzemní voda se nachází vzhledem k štěrkopísčitém terasám v hloubce 1,5 až 2 m dle hladiny potoka. Výška obytných podlaží bude určena geodetem (stoletá voda) a schválena Povodím Labe a. s. Hradec Králové. Toto nařízení nebude platit pro garáže a nebytové prostory.

Rodinné domky by měly mít sedlovou střechu s čelem do ulice s boční garáží. Čelo domku by mělo být vzdáleno 7 m od obrubníku, aby se mohlo pohodlně parkovat s autem na vlastním pozemku. Ploty do ulice budou postaveny s podezdívkou.

Zastupitelé obce ještě tento měsíc rozhodnou o tom, za kolik a jakým způsobem se budou stavební parcely prodávat. Poté bude celkový záměr vyvěšen na úřední desce v Holohlavech. Nikdo ze zastupitelů nechce uniformitu rodinných domků, ale není možné při současném množství materiálů a barev na trhu dát projektantům a stavebníkům úplně volnou ruku.

REKONSTRUKCE elektrorozvodů v Holohlavech

V minulém Zpravodaji jsme vás informovali o přestavbě sítí vysokého a nízkého napětí v Holohlavech a výstavbu nových trafostanic. V současné době jsou položeny kabely v ulici Školní a to pouze po jedné straně a ostatní nás teprve čeká. Doufejme, že ulice Školní a Dlouhá až ke hřbitovu nebudou rozkopané v největších podzimních deštích. Chodit v holinkách po ulici Školní jsme si již od zrušení cukrovaru odvykli.

Obec Holohlavy ale čeká další problém. Jelikož se zruší v těchto ulicích sloupy na rozvody nízkého napětí, musí si pro osvětlení ulic, rozhlas a případně také pro vánoční výzdobu vybudovat na vlastní náklad pouliční sloupy nové. Počítáme s tím, že celou instalaci nám provede stavební firma ELEKROVASURY, spol. s r.o. Kladruby nad Labem, která provádí veškeré stavební práce pro VČE Hradec Králové ve smiřickém regionu. Ušetří nám dle ceníku výkopové a urovnávací práce, protože kabely pro rozhlas a osvětlení uloží do společného výkopu. Přesto musíme počítat s navýšením rozpočtu pro tento rok přibližně o 380 000,- Kč (kabelové rozvody, pouliční sloupy, uzemnění a další), které budeme muset uhradit z rezerv minulých let.

Problém místního klubu kulturistů

Posilovna místního klubu kulturistů, která byla v 1. poschodí obecního úřadu, navštěvovalo převážně z Holohlav okolo 30 mladých lidí. Zde trávili svůj volný čas vyplněný sportovní činností. Dá se říci, že tráví své volno smysluplnou činností a nepodléhají současným trendům dnešní mládeže (drogy, alkohol...) způsobený nudou. Svoji fyzickou kondici si chodí vylepšovat i policisté z místní služebny PČR. V současné době mají sestavené čtyřčlenné družstvo, které se zúčastnilo mistrovství Čech, Moravy a Slezska v powerliftingu. Martin Hažva, člen holohlavského družstva, vybojoval v těžké konkurenci v této soutěži skvělé 3. místo.

V současné době trápí nejen kulturisty, ale i obecní zastupitele umístění posilovny. Strop nad obecním úřadem pod stále přibývajícím množstvím moderního náradí a množstvím závaží k činkám řekl dost. Strop začal prskat přímo nad stolem účetní obecního úřadu. Na schůzi obecního zastupitelstva bylo rozhodnuto, že posilovna se přestěhuje po červnových volbách do zasedací místnosti obecního úřadu s tím, že se bude hledat další řešení.

Vzhledem k tomu, že prvňáčků ZŠ ve smiřickém regionu ubylo a ZŠ Smiřice dočasně vypověděla smlouvu z holohlavské školy, řešení se našlo.

V současné době se pracuje na rozpočtu hydroizolací suterénních prostor, odvětrání a vybudování sociálních zařízení, abychom splnili hygienické normy. Držme zastupitelům palce, aby se příští volby, kterých nás čeká v dalších letech čím dál víc (do Evropského parlamentu) konaly opět v naší známé zasedačce.

Malínský Miloš – místostarosta Holohlav

Smiřice v roce 1929

Dne 19. října 1929 vyšel v soudobých krajských novinách „Osvěta lidu“ zajímavý článek o Smiřicích. Jeho doslovný přepis – včetně jazykových nedostatků – je uveden níže. Jak si povšimneme, na několika řádcích je představena sociální struktura obyvatel, dále finanční záležitosti města a aktivity zastupitelstva. To vše je ukončeno normativním výrokiem, že „posláním“ obce je mimo jiné zajištění výstavby nových domů:

Smiřice

„Město čítá nyní 2.316 obyvatel a 340 domů. Voličů je 1385, z toho mužů 617, žen 768. Obyvatelstvo nalézá obživu jednak v místních závodech průmyslových a živnostech, jednak hlavně dělnictvo dojíždí za prací do Hradce Králové a pak hlavně ženy do textilních závodů v Černožicích a Jaroměř. Provozování zemědělství jest omezeno na několik chalupnických živností, velkých statků není, jelikož město ode dávna bylo obklopeno řadou velkostatků, patřících dříve baronu Liebigovi, od něhož koupeny rodinným fondem císař. domu habsburského. Parcelací r. 1926 dostalo se půdy také drobným přidělcům.

Rozpočet obecní na rok 1929 vykazuje potřebu 450.000 Kč. Jako úhrada je výnos 46 proc. přírážky k dani činžovní a 200 proc. k daním ostatním. Schodek rozpočtový vyrovnán zem. úřadem úpravou příjmů a doplatky daňovými za minulá léta.

Stavební ruch v posledních letech byl dosti značný a umožněn byl rozparcelováním a rozprodejem obecních pozemků, výhodně položených ve středu města za vlečkou fy Malburg. Bylo tu postaveno 28 domků rodinných, a další se staví. Vedle toho postavila obec za stát. podpory nákladem 730.000 velký činžovní dům s dvoupokojovými byty s moder. příslušenstvím. Z darů měst. spoř. postaven domek o čtyřech bytech o jedné místnosti. Z dřívější doby vlastní obec tři další domky s levnými byty. Patrně, že obec v tomto oboru vyplní své poslání. Obec vlastní dále hotel s dvoranou pro veřejné podniky.“

O týden později, dne 27. října 1929, se konaly parlamentní volby. Československý parlament se podle Ústavní listiny Československé republiky ze 29. února 1920 skládal (stejně jako je tomu dnes) ze dvou komor: Poslanecké sněmovny a Senátu. Volby do těchto komor měly probíhat v odlišných termínech, jedině tak mohl Senát vykonávat svou stabilizační úlohu, kvůli které byl

vytvořen. Přesto se zavedla současná hlasování do obou parlamentních komor. Politický vliv Senátu byl (nejen) tímto marginalizován a jeho účel paralyzován.

Parlamentní volby v roce 1929 byly nejreprezentativnějším hlasováním za První republiky. Proběhly sice několik dnů po krachu na newyorské burze, nicméně světová hospodářská krize dorazila do Československa se zpožděním na jaře 1930. Výsledky voleb nebyly poznamenány poválečným revolučním nadšením ani ohrožením samotných základů demokratického zřízení republiky – jak se stalo v roce 1935 právě v reakci na zhoršenou hospodářskou situaci. Na konci 20. let byly zároveň všechny politické strany vyprofilovány a vymezeny na škále státotvornosti, politicko-stranický systém se (dočasně) usadil.

Za První republiky se volilo převážně stavovsky. Neméně důležitá byla národnost voliče. Etnické roztržství obyvatel tehdejšího Československa vedlo k velkému množství nacionálně rozdělených a politicky aktivních stran (volebního klání se jich účastnilo mezi dvaceti až třiceti).

Výsledek parlamentních voleb ve Smiřicích byl v porovnání s jinými národnostně českými městy poněkud nestandardní. Volební účast naopak nevybočovala a rovnala se 91,26 % v případě Poslanecké sněmovny (věkový cenzus v senátních volbách byl vyšší, čemuž odpovídaly i výsledky). Zajímavá jsou především vyšší čísla pro sociální demokraty a živnostníky. Pokud budeme srovnávat volební výsledky ve Smiřicích s celkovými v Českých zemích, mějme na paměti jejich „deformaci“ necelými třemi miliony německých voličů. V národnostně jednotném (českém) prostředí by výsledky byly vyšší, což dokážeme orientačními čísly v závorkách. Smiřice totiž reprezentovaly národnostně jednotné město, ve kterém žilo jen několik málo Němců. Jejich množství se navíc postupně snižovalo. Úhrnný počet hlasů pro německé strany byl tedy zanedbatelný a nelze ani předpokládat, že by místní Němci volili jedinou skutečně internacionální stranu – KSČ. Smiřičtí Němci totiž tvořili místní elitu, z čehož vyplývaly jejich politické preference.

Čs. sociálnědemokratická strana dělnická v Českých zemích obdržela 14,14 % hlasů (s vyloučením hlasů pro německé strany procentuální zisk činí kolem 21 %). Její úspěch ve Smiřicích byl částečně předurčen stabilizovanými sociálními poměry ve městě. Jak jsme si mohli přechíst výše, v převzatém článku, smiřičtí dělníci byli zaměstnání v (prosperujících) hradeckých podnicích. Jejich životní úroveň musela být uspokojivá, když nepodlehli agitaci komunistické strany. Sociální demokracie měla též dlouhou tradici; smiřická místní organizace byla založena v roce 1902.

Na druhém místě se umístili živnostníci, kteří v Českých zemích získali jen 4,45 % (respektive 7 %). Jejich výsledek je udivující, přestože Smiřice svým dlouhodobým historicko-kulturním vývojem směřovaly k živnostenskému maloměstu. Počet drobných živností ve Smiřicích byl zcela jistě velký, ostatně jejich živnostenský charakter je zřetelný z dobových fotografií tehdejšího náměstí (které leželo před zámeckým kostelem) a hlavní třídy.

Lidovci ve Smiřicích utržili zdánlivě průměrné výsledky. S ohledem na tehdy velmi rozdílnou regionální podporu, která byla vyšší na Moravě než v Čechách, a ve srovnání s dalšími obcemi byl dosažený výsledek na Hradecku nadprůměrný. Akčním radiem ČSL byla střední třída, zemědělci i dělníci. Z níže uvedené tabulky také vychází, že v dichotomii město–venkov (Smiřice–Rodov) dosáhli lidovci nejvyrovnanějších hodnot.

Z dalších stran se zastavíme u republikánů (agrárníků). Agrární strana patřila mezi nejsilnější v Československu, jejím zázemím byl však jednoznačně venkov. (A její tradiční předvolební heslo „Venkov jedna rodina“ zastřešovalo velmi specifickou ideologii – agrarismus.) Ve městech získávala několik málo procent hlasů, což výsledky ve Smiřicích potvrzují.

Nízkých zisků se domohla Komunistická strana Československa. Na počátku 20. let byla KSČ největší komunistickou stranou na světě. Postupně však ztrácela kredit, zejména po převzetí stranické (a zároveň stalinské) linky „karlínskými hochy“. V roce 1929 obdržela v Českých zemích

10,2 % (zde odečítat zisky německých stran nemusíme, neboť KSČ byla jak českou, tak německou stranou), její síla vzrůstala až s přibývajícími hospodářskými potížemi země. Velmi nízká podpora KSČ ve Smiřicích a Rodově je zarážející (a hodná výzkumu). Slabost strany dokumentuje založení její místní organizace v roce 1932, tedy roce, kdy se hospodářská deprese dotýkala téměř samotného dna. KSČ se ve Smiřicích etablovala po roce 1945, respektive 1948.

U dalších stran jen doplníme, že se voliči národních socialistů rekrutovali z řad úřednictva a učitelstva a národní demokracie měla oporu u průmyslníků, elitních úředníků a vysokoškolských učitelů.

Politická strana	Výsledky parlamentních voleb v letech 1925 a 1929											
	1925 – Poslanecká sněmovna				1929 – Poslanecká sněmovna				1929 – Senát			
	Smiřice		Rodov		Smiřice		Rodov		Smiřice		Rodov	
	Hlasy	%	Hlasy	%	Hlasy	%	Hlasy	%	Hlasy	%	Hlasy	%
ČSDSD (soc. dem.)	459	38,3	92	29,2	492	38,9	107	33,1	434	38,3	89	30,4
ČŽOSS (živnostníci)	210	17,5	2	0,6	216	17,1	2	0,6	197	17,4	2	0,7
ČSNS (nár. socialisté)	205	17,1	38	12,1	208	16,5	41	12,7	181	16	39	13,3
ČSL (lidovci)	188	15,7	42	13,3	172	13,6	45	13,9	162	14,3	46	15,7
ND (národní dem.)	97	8,1	9	2,9	126	10	6	1,9	123	10,8	8	2,7
RSVa ML (agrárníci)	13	1,1	128	40,6	29	2,3	122	37,8	23	2	108	36,9
KSČ (komunisté)	16	1,3	4	1,3	19	1,5	–	–	14	1,2	1	0,3
DNP *	6	0,5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
DCSVP (DCVP) **	4	0,3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Liga ***	–	–	–	–	2	0,2	–	–	–	–	–	–
DAWG ****	1	0,08	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Celkem	1199	100	315	100	1264	100	323	100	1134	100	293	100

* Deutsche National-Partei (DNP, Německá národní strana) byla německou negativistickou stranou, ve které se angažoval někdejší zemský hejtman Deutschböhmen a pozdější šéf sudetoněmeckého Landsmannschafu Rudolf von Lodgman.

** Deutsche Christlichsoziale Volkspartei (DCVP, Německá křesťanskosociální strana) byla katolicky konfesní stranou, patřila mezi členy „panské koalice“. V roce 1929 kandidovala v koalici s Deutsche Gewerbeartei (DGP, Německá živnostenská strana).

*** Liga proti vázaným kandidátkám, resp. Národní obec fašistická.

**** Deutsche Wahlgemeinschaft bylo volebním společenstvím Deutsche Arbeits- und Wirtschaftsgemeinschaft (bývalá Deutsche demokratische Freiheitspartei s aktivistickou opozicí z Deutsche National-Partei) a zejména Bund der Landwirte (BdL, agrárníci).

Použité prameny a literatura

Osvěta lidu (orgán Čsl. národní demokracie v župě Královéhradecké), roč. XXXII., 19. října 1929, str. 12.

Tabulka s výsledky voleb převzata z autorovy analýzy politických preferencí obyvatel Smiřicka, vyjde na podzim 2003.

ČAPKA, F., Dějiny zemí Koruny české, Libri, Praha 1999, str. 614-668.

KÁRNÍK, Z., České země v éře První republiky, I. díl, Libri, Praha 2000, 571 str.

VODIČKA, K. a CABADA, L., Politický systém České republiky, Historie a současnost, Portál, Praha 2003, 351 str.

Jakub Hudák, Holohlavy

**To nebyla smiřická šlechta, to bylo „jen“ smiřické panstvo
aneb
SOUMLAK FEUDÁLNÍCH SMIŘICKÝCH ÚŘEDNÍKŮ PŘED ROKEM 1848**

Jiří Matějka, Černožice

Čas od času, spíše však jen velice málokdy, ještě i dnes narazíme na rukopisné paměti, které jsou až pietně opečovávány v některých rodinách jejich dnes většinou již hodně starými příslušníky. Když se však k těmto pamětem dostaneme, uvědomíme si vzápětí, že by bylo velikou škodou, neseznámit s nimi i širší veřejnost, která právě ve Smiřicích svůj zájem o historii svého regionu projevuje mnohdy až manifestačně (viz například nebývalý zájem o znovuoetvření rekonstruovaného zámeckého kostela).

Předem si musíme uvědomit to, že každé paměti jsou vysloveně subjektivní záležitostí vypravěče či pozdějšího zapisovatele, každý takovýto pamětník, ať již si to uvědomuje nebo ne, snaží se sám sebe ukázat v tom nejlepším světle. Podle toho mu také vycházejí ti ostatní okolo něho. Druhou věcí je pak i to, že v každém z nás v průběhu let naše vzpomínky procházejí svým vlastním vývojem, žijí v nás svým vlastním životem a tím většinou i pozměňují postupně realitu dávných dějů. Na to všechno vskutku musíme dávat pozor i při naší prezentaci vzpomínek posledního semonického rychtáře Václava Pácalta.

Období rychtářů končilo s revolučním rokem 1848. Jím skončilo i feudální Smiřické panství, patřící od doby Josefa II. císařské komoře, a nastalo období starostů, které pak fungovalo do roku 1945. Ve vzpomínkách Václava Pácalta (1806–1890) se tedy vrátíme do konce první poloviny 19. století. Předem si řekněme, že své rychtářské vzpomínky vyprávěl svému vnukovi Václavu Charvátovi, nar. 1871. Byl to syn dcery Václava Pácalta – Marie, a pro ty dříve narozené můžeme dodat, že později i otec zakladatele čs. lékařské endokrinologie prof. Josefa Charváta (1897–1984), který jako první v tehdejším Československu rozvíjel lékařskou kybernetiku a genetiku. Václav Pácalt vyprávěl své vzpomínky vnukovi na sklonku osmdesátých let 19. století, tedy čtyřicet let poté, kdy se příběhy udály. Navíc, vnuk si je zaznamenal až počátkem třicátých let století dvacátého. Přesto se domníváme, že v mnohém přece jen poněkud osvětluje, a to docela osvěžujícím způsobem, tedy z jiného úhlu, než jsme obvykle zvyklí, dobu zhruba od roku 1840 do 1848.

Tak se tedy alespoň na chvíli teď ponořme do vzpomínek posledního semonického rychtáře, který byl – podle svých vlastních slov – alespoň zprvu „miláčkem“ smiřického úřednického zámeckého stavu.

Otec Václava Pácalta – Jan Pácalt – vedl v první polovině 19. století handl s koňmi, a tak byl mnohdy dosti často mimo obec za obchodem. Mladý Václav, jeho nejstarší syn, tak spolu se svou matkou Kateřinou častokrát zakusili „slast“ robotních povinností, když za něho na panském zaskakovali. O tíži roboty pak již starý Václav často vyprávěl za dlouhých zimních večerů při draní peří (my dnes za těchž dlouhých večerů jen mlčky zíráme na mnohdy až neuvěřitelně primitivní televizní obrazovku, o čem tak asi budou psát jednou naši vnuci?), často ale také v neděli odpoledne.

Když Václav dospěl, najal si v Semonicích formanskou hospodu. Stála tam, kde stojí dodnes. Tehdy byla ovšem přímo na tzv. císařské silnici (dnes je z ní pouhá příměstská okreska). A po té silnici přijížděli formani, pošty a kurýři. Přijížděli od „náchodské branky“, ale také od Liberce, z druhé strany pak z Moravy a Uher a také z Rakous. Jako nájemce šenku se cítil Václav dobře, později jako rychtář to všechno kolem už pociťoval hůř. Citujme nyní vzpomínky doslova:

„V zimní době byl rychtář odpovědný za udržování části silnice jeho obci přidělené, jež musela býti stále sjízdnou pro formany, také pro poštovní a soukromé dostavníky. Při cestování členů císařského dvora a jeho často četné družiny, nebo vysokých hodnostářů, musili rychtáři opatřiti dostatek silných koní na střídání po způsobu štafet. Koně po rychlém běhu s těžkými dvorními vozy bývali tak znaveni, že je majitelé po návratu sotva poznávali. Stalo-li se, že nebylo možno za sněhové vánice závěje na silnici rozmetati, došli si formani pro rychtáře. Každý z nich byl vyzbrojen těžkým bičem, kterým uměli také přinejmenším pohroziti.“ (Jen těžko si dnešní čtenář těchto řádků dokáže představit řidiče, kteří si jdou s tím nejtěžším klíčem v ruce došlápnout na státní správu silnic.)

Jinak ale zase skýtala rychtářská funkce určité úlevy robotní, ovšem značná byla tehdy odpovědnost rychtáře nejen za udržování silnic, ale i za správné vykonávání povinnosti robotní, a to potažní i pěší, jež byla v oné době opět jaksi tužší. Vždyť na sousedním panství opočenském vypukly poslední selské bouře ještě v roce 1845. Jen pro ilustraci – takové středně velké tehdejší hospodářství bylo povinováno padesáti dvěma dny potažní roboty se třemi koňmi v roce, poplatkem ve výši 1 zlatý 38 krejcarů na jaře o sv. Jiří a přesně tolik i na podzim o sv. Havlu, dále platilo devatenáct krejcarů za oumrtní drubež, tři a půl krejcaru poplatku starorobotního, dvacet a půl krejcaru na místo vychování panských volů, 5 lotů (váhy) draného peří, dále dávalo více než jednu čtvrtci žita a také přesně tolik ovsu jako desátek farnímu domu. Když k tomu připočteme ještě císařsko-královskou daň, kterou každoročně vypisoval „ouřad kontribuční“, musí nám být jasno, že otázka daní pálila ty „dole“ vždycky (není to tedy, jak se mnozí mylně domnívají, jen nepřijemnost století dvacátého či jedenadvacátého).

A rychtář Václav Pácalt dále vzpomínal i toho, že sice patentem Josefa II. bylo roku 1781 zrušeno nevolnictví a tím i trestání zanedbávání robot lískovkou a lavicí, ale praxe byla jiná. Vrchnostenské úřady vykonávaly pravomoci dnešních okresních soudů a berních správ, rozhodovaly i o branné povinnosti svých poddaných a tím i o jejich osobní svobodě. Ta byla u těchto osob i nadále omezena takřka jako v dobách před patentem.

„Bez povolení se tyto osoby nesměly dle své vůle stěhovat, ba ani mimo obvod panství bez průkazu cestovati.“ A citujme ještě chvíli posledního semonického rychtáře tak, jak jeho myšlenky zachytil jeho vnuk.

„Téměř neomezeně vládly vrchnosti selskému lidu až do zrušení roboty roku 1848, na Smiřicku téměř do ukončení prací, vyvazovací komise (rolníci se museli z roboty vyplatit a to chvíli trvalo) roku 1852. Byly tu sice dozorčí úřady státní, ale dovolati se u nich ochrany bylo vrchnostenskými úřady velmi snadno znemožněno. Přízeň vrchnostenských úředníků mohl získat pouze ten, kdo byl majetný a nebyl skoupým. Úplatek býval nepsaným zákonem, bez pocty nebylo možno získati jakékoliv úřední vyřízení věci soukromé, ba ani včasné vyřízení potřeb obcí. (Opět se mnozí domnívají, že tento nešvar je jen žalostnou věcí našeho věku. Ti, kteří si ještě dnes chtějí pamatovat minulost jen o kousek dál – ale je jich čím dál tím méně, neboť opak, tedy nepamatovat si, je současnou převládající módou – vám řeknou, že to bylo i věcí režimů nacistického či komunistického, ale my musíme dodat, že v braní a dávání úplatků máme praxi už od feudalismu. Takže úplatek je v našich zeměpisných šířkách zažrán vskutku hodně hluboko pod kůži.) Můj děd (Václav Pácalt) nebyl skoupý a říkával: „Hodím-li před sebe, za sebou najdu.“ Toto pořekadlo se zřejmě uplatňovalo při nákupu dříví v panském lese, když nadlesní prodával stromy nastojato. Pan obrfořt mu vždy připomenul: „Rychtáři, v lese chci mít čisto, žádný nepořádek.“ A děd pak menší stromy, při kácení velkých poškozené, dal vykácet, zpracovat i klestí a odvézt domů...

Velmi rád děd pohostil každého, kdo jej navštívil, proto se stala jeho usedlost (tu mu předal jeho otec a tím skončila hostinská éra Václava Pácalta) pohostinnou stanicí smiřických panských

úředníků při jejich služebních cestách. Ve sklepech u Pácalta bývala vždy zásoba vína pro vlivnější pány. Pro častou potřebu měl chov obvyklých tehdy kapounů a krůt. Býval to vžitý zvyk, který ukládal rychtáři za povinnost dobře pohostit zámecké úředníky od nejnižšího po nejvlivnějšího, kdykoliv jej poctili návštěvou...

Nikdy semonického rychtáře nenavštívil vrchní Smiřického panství, proti němu totiž Pácalt vedl soudní spor, jak si ukážeme později. Jinak ale vyšší i nižší úředníci navštěvovali jeho statek o větších svátcích, o pouti i posvícení.

„K pohoštění měl rychtář zásobu vína, jedno chuti kyselé, druhé sladké. I sám Pácalt byl ctitelem vína od doby, kdy býval v mladších letech šenkýřem. Vyznal se trochu ve výběru vín i v jejich odborném uložení. Měl také vhodný sklep, vyhloubený pod přístodolkem v zemi, chráněný proti vlivům počasí, jak tepla, tak i chladu. Snad dobře ošetřovaný „trunk“ vábil návštěvníky ze zámku k příjemnému posezení a osvěžení.

Jednou, když „Semonického“, tak jej totiž zámečtí úředníci nazývali, poctil návštěvou jeden vlivný a významný úředník, rychtář po uctivém přivítání předložil hostu zákusek. Býval to dobrý výrazkový chléb, máslo a homolky. (Nás dnes může zlomyslně napadnout, zda by se tohle dalo i nyní považovat za úplatek, zda bychom dotyčného spíše neurazili těmito báječnými dary země české.) Pak spěchal do sklepa pro láhev nakyslého vína, jímž naplnil skleničku. Žízňivý host po způsobu některých větších pánů–pijanů zvrátil obsah sklenky do objemného hrdla, aby jej jediným douškem pozřel. Následku se rychtář zhrozil. Zprvu myslel, že zámeckého úředníka „trefil šlak“, dusil se, oči vytřeštěné, třepal rukama a dupal. Když se mu podařilo konečně vydechnouti, zahřměl: „Šelmo selská, čím mne to chceš otrávit? Cos mi to dal za utrejch?“ Tu si teprve rychtář uvědomil, že přinesl ze sklepa omylem láhev vinného octa, uloženého ve sklepech vedle vína. Prosil za prominutí a bylo mu odpuštěno s podmínkou, že jako náhradu za utrpěnou újmu vloží do kočáru několik lahví toho nakyslého, ne toho kyselého utrejchu.“

Zkrátka, každá legrácka s nadřízenými vždycky něco stojí.

Na smiřických úřednících si rychtář Pácalt cenil toho, že proti jiným panstvím prý ti smiřičtí méně němčili, a to přesto, že panství bylo tzv. císařské. Semonický rychtář s nimi přicházel do styku často. Na císařských panstvích byla totiž robota poněkud zmírněna a bývala stanovena nepatrná peněžní náhrada za určité robotní práce. Mezi správou panství a robotníky – ti byli zastupováni svými rychtáři – byla obnovována vždy po šesti letech písemná smlouva. K podpisu obnovené smlouvy byli rychtáři z celého panství svoláváni do zámku ve Smiřicích. Při čtení smlouvy se nepochybně vynechávala ona část, v níž se přiznávala finanční náhrada za vykonanou mimořádnou práci robotní, zato nikdy neopomenul pan vrchní připomenout, že „se nic nemění a všechno zůstává při starém“.

Václavu Pácaltovi se podařilo odhalit, že „ze smlouvy nebyl přečten ten pasus, jímž se správa panství zavazovala platit určitou náhradu za mimořádné práce. Přišel totiž náhodou do kanceláře v době, kdy tam byl pouze sluha, zaměstnaný úklidem. Ten nabídl mu jako obyčejně židli, která byla ale při úklidu přistavena ke stolu, jinak stávala hned nedaleko dveří. Na stole ležela nově vyhotovená smlouva, děd do ní nahlédl a tak objevil, že správa panství robotníky podvádí.

O tomto podvodu zpravil důvěryhodné rychtáře, kteří se dohodli, že smlouvu nepodepíší, pokud jim nebude vydána k přečtení. Podepsalo ji pouze několik rychtářů, kteří úplně podléhali vlivu pana vrchního. Správa panství nemohla proti neposlušným použít ostřejšího nátlaku snad proto, že robotníci práci neodpírali a také že zásah státních úřadů by nebyl správě panství příliš vítaný. Do této doby byl semonický rychtář v přízni pana vrchního. Býval při obsáhlé agendě delegován pro různá komisionelní řízení, býval mu také svěřován dozor při stavbě silnic a mostů, zúčastnil

se jednání o ubytování vojska i při jiných různých úředních výkonech. Říkalo se, že „Semonický“ je pravou rukou pana vrchního.

Od této doby však byl semonický rychtář považován za předáka hnutí na Smiřicku, jehož úkolem bylo vymaniti se z povinností robotních. (Můžeme k tomu jen dodat, že panská láska po zajících skáče, aneb když nechceš podepsat, co ti vrchnost – ouřad – partaj – čtenář nechť si laskavě podle historických etap dosadí odpovídající výraz – káže, tak musíš poté počítat opravdu se vším.) Správa panství pokusila se mého děda znovu získati a když se nedal zlákat osobním prospěchem, bylo použito persekucí. Dokonce byl učiněn pokus o jeho trvalé umlčení. Bylo na něj při jedné jeho cestě do Smiřic u bažantnice v lukách u Holohlav ze zálohy střeleno. Od té doby pak chodil děd na zámek jen v doprovodu několika osob...

Děd byl stále stopován a hlídán, proto také stále připraven na úskok. Dědovy stížnosti, které podával na správu panství, musely nepochybně projíti nižšími instancemi, než byly předloženy až k apelačnímu soudu. Spor se vlekl po řadu let, děd musel podnikat různé cesty, několikrát byl i v Praze.“

A neměl teď bývalý „miláček“ panského smiřického úřednictva nic lehkého. V Praze se musel zdržet mnohdy i po delší dobu, než na něho přišlo pořadí pro slyšení při audienci, ale ani cesta do Prahy nebyla jednoduchá. Správa panství mu cestování ztěžovala, jak jen mohla. A mohla toho hodně. Byl třeba vydán příkaz, aby byl na hranicích panství zadržen. Václav Pácalt tedy podnikl mnohé cesty tajně a ještě navíc oklikou. Překážky likvidoval jednak penězi, jednak lstí.

„Při jedné cestě do Prahy svezl se pod plachtou na formanském voze až do Pardubic, odtud jel do Prahy dráhou (železniční trať z Moravy přes Pardubice do Prahy byla otevřena v roce 1845). Na oklamání revize cestovních průkazů sehrál děd se svým průvodcem nutný podvod. Upravil svůj zevnějšek tak, aby se podobal knězi, jeho průvodce pak kostelníku. Ten revizi hlásil vymyšlené jméno velebného pána i svoje. Pro další cesty dostalo se dědovi cestovního povolení v Praze a také povolení k nošení zbraně...

Naposledy byl v Praze roku 1848. Před vypuknutím bouří byl hostinským varován, že se očekávají bouře, proto z Prahy odejel bez konečného vyřízení sporu. Spor se zámeckou smiřickou správou skončil nepochybně zrušením robot vůbec a snad také i předčasnou smrtí smiřického vrchního Karla Klíra. Nevěřilo se však, že zemřel smrtí přirozenou.“

Při svých pražských pobytech se Václav Pácalt rozhodl navštívit i novináře Karla Havlíčka Borovského. Dostal od něho nejen dobré rady a pokyny, ale i doporučení na některé vlivné pražské osobnosti. Snad právě Havlíčkem mu byla dokonce vyhotovena i suplika, kterou pak předložil při slyšení u zemského správce arcivévodě Štěpána. Později říkával Václav Pácalt o Havlíčkovi, že „Bůh musí vyslyšet modlitby českého lidu a potrestá ty, kteří zavinili jeho předčasný skon“. Lidé tady všude kolem na venkově byli přesvědčeni, že Havlíček byl vězniteli ve vyhnanství pozvolna otravován.

Revoluce roku 1848 způsobila, že Václavu Pácaltovi nebyla nikdy vyplacena úhrada soudních výloh, nedostalo se mu ani odměny podle tehdejších platných protikorupčních zákonů. Zadlužil se a nakonec se ani neuskutečnil slibovaný pronájem dvora v Rodově u Smiřic, o němž jednal s arcivévodou Štěpánem (ten ale pak odešel úřadovat do Uher). Zajímavá je i vzpomínka na to, jak arcivévoda Štěpán zkoušel Václava Pácalta, zda není ziskuchtivý, zda neučinil své oznámení o korupci na dvorním statku jen pro odměnu. Citujme:

„Přistoupil ke mně tak blízko, že se jeho obličej dotýkal téměř mého, při tom mi upřeně hleděl do očí. Asi proto, že jsem snesl jeho pátravý pohled, získal jsem jeho důvěry. Na otázku, jakou žádám odměnu, odpověděl jsem, že nežádám žádnou. Teprve, když se vyslovil, že snad přeci mám nějaké přání, přiznal jsem se, že vždy bylo mým přáním najmout si panský dvůr. Na otázku,

o který dvůr mám zájem a jakým obnosem odhaduji nájemné, pozastavil se nad mojí nabídkou, jež byla mnohem vyšší, než výnos dvora vykazovaný správou panství..." (Že by přece jen korupce mezi úředníky panství? Nakonec, proč ne? Jenže dokázat to, to bylo obtížné vždycky.)

Dalo by se pokračovat ještě dál, paměti obsahují mnohem více údajů, i když z velké části pak hovoří spíše o době druhé poloviny 19. století, době mládí vnuka Václava Pácalta – Václava Charváta. Stále více si však při četbě oněch pro nás dnes již vlastně prastarých příběhů uvědomujeme, že i paměti oněch obyčejných lidí (ne tedy pouze králů, či císařů, vojevůdců či diktátorů, prezidentů nebo dirigentů politických stran) nám ukazují, čím že to je vlastně ona pomyslná kára lidstva posouvána neustále vždy o ten pomyslný kousíček kupředu. Děje se tak snažením právě i takových lidí – jako byl poslední rychtář semonický Václav Pácalt – o pravdivý život...

Autor tohoto článku děkuje i touto cestou paní Aleně Rathouské za poskytnutí originálů „Pamětí Václava Pácalta“ i za její laskavé svolení k využití tohoto materiálu k článkům v některých regionálních periodikách.

Pozor!! Pozor!!

Šternberská republika ve Smiřicích!

Beran dusil kuřátko!

Pro Zpravodaj přišel z Prahy od p. Jaroslava Litomiského pozdrav a výše uvedené dvě „zprávy“. Už je poměrně málo těch, kteří vědí o co se jedná – proto musí následovat vysvětlení hlavně pro mladší čtenáře Zpravodaje. Tak např., co znamená označení Šternberská republika? Jednalo se o část města Smiřic oddělenou od vlastního města tzv. krytým mostem (v místech mezi malým stadionem a podnikem FILEC), tokem mlýnského náhonu a řečištěm Labe. Později – po roce 1908 – byla toto území nazváno „Šternberkovo nábřeží“ (lidem šlo lépe do úst nesprávné Š t e mberkovo). Jedná se o nejstarší smiřickou část, založenou jako podzámčí. Žilo se zde poněkud svérázným životem a zdejší lidé se cítili svobodnější než ostatní měšťané. Scházeli se ve „svých“ hospůdkách (těch bylo svého času ve Smiřicích více než deset) a měli své žerty a vzájemné „špičkování“. Proto zde také vznikla zpráva, že „beran dusil kuřátko“. Ono je to totiž mluvnicky naprosto chybně – češtinářsky správně má být totiž napsáno: Beran, Dusil, Kuřátko. A jednalo se o tři ctihodné měšťany Šternberské republiky!

Pan Beran (z čp. 140 a čp. 230) byl mistrem pekařským a chodíval do velice útulné hospůdky pana Dusila (čp. 196 a čp. 204) – ta se jmenovala nejdříve Hankova a později Balašova. Podle dokumentace byl zde pan Dusil pouze nájemcem. Na dvoře této hospůdky bydlel v malém domku krejčí pan Kuřátko, který zde měl i svou krejčovskou dílnu. Není divu, že při častých návštěvách příjemného šenku a při popíjení lahodných moků pak vzniklo spojení, že „beran dusil kuřátko“.

Na doplnění – i když byl pan Kuřátko společenský a oblíbený, nevedlo se mu dobře. Existenční nejistota ho dovedla k rozhodnutí ukončit dobrovolně svůj život. Byl nalezen utopený v Labi u Skalice v místě zvaném Pardědub (Pod skálou). A to je smutný závěr rozmarné smiřické povídky.

Děkujeme do Prahy p. Jaroslavu Litomiskému za námět na pěknou vzpomínku. Vážení čtenáři, pokud byste znali podobnou historku z minulosti, podělte se o ni s ostatními.

Ing. Lubomír Kupka

Pozn.: Starý „Šternberk“ se postupně mění – dávno už zmizel „krytý most“, dávno už zde nehučí splav a v bývalém řečišti Labe je nyní málo využívaný „malý stadion“. K další změně „Na Šternberku“ dochází nyní – zřejmě zmizí dům čp. 139. Toto stavení údajně stálo za „panskou kovárnou“ a vystavěla ho svým nákladem smiřická vrchnost. Dne 2. února 1783 byl domek prodán za 140 zlatých Janu Modrému. Po 220 letech končí jeho historie.

Jak ovlivnili a ovlivňují lidé přírodu?

Povodně, které postihly 1/3 území České republiky v roce 2002, znamenaly velké škody na majetku obyvatel, podnikatelů, na majetku měst a obcí. Tyto škody byly připisovány necitlivým zásahům člověka do přírody, do toku řek, znečišťování ovzduší apod. S tím lze naprosto bezvýhradně souhlasit. Ale neměli bychom si myslet, že nad přírodou vyzrajeme a že můžeme zcela zabránit katastrofám, jaké byly v roce 2002.

Vraťme se přibližně 3/4 století nazpět do roku 1926. V té době zásahy do toků řek, do stavu našich lesů byly ještě docela minimální. Čistotu ovzduší bychom mohli ještě označit za téměř normální. Přesto na konci roku 1925 byla v našem kraji obrovská povodeň a v roce 1929 obrovská větrná smršť, které napáchaly v našem regionu obrovské škody.

Jako dokumentaci z té doby si přečtete zápis z jednání tehdejšího Senátu Národního shromáždění RČS o situaci na Labi, která se týkala pochopitelně i Smiřicka:

Senát Národního shromáždění Republiky Československé

rok 1926

II. volební období

1. zasedání

Tisk 25

Návrh senátorů V. Sehnala, dr. Brabce, J. Havleny, dr. Reyla, J. Thoře, dr. Veselého a druhů ohledně katastrofální povodně a potřebě urychleného provedení regulačních prací na horním a středním Labi.

I.

V povodí řek českého severovýchodu utrpěly zemědělské kraje velkými povodněmi v posledním dnu roku minulého a prvních dnech roku letošního tak značných škod, že podepsaní konajíce svojí povinnost upozorňují vládu Československé republiky na tyto události:

Jak úžasné množství vod svedlo Labe s přítoky Úpou a Metují vysvitne z toho, že na josefovském jezu byl zjištěn průtok vteřinový 390 m³. Podobně bylo i na řece Orlici a jejích přítocích.

Parcielně provedené regulace na těchto řekách ukázaly se nejen nedostatečnými pro pojetí takovýchto katastrofálních vod, ale svými nedohotovými partiemi (stavba jezu na Orlici nad Hradcem Králové) i velmi škodlivými, poněvadž na mnohých místech způsobily naprosto nový směr i rozměr zátop, tak že zátopy dostavily se i v takových místech, kde nemohly býti ani očekávány, a tím ovšem nebezpečí i škody se jen zvětšily.

Tak bylo na Labi nad Smiřicemi, kde vznikla průrva, již unikající spousty vod sebraly do značné hloubky a šíře nejen ornici ale i spodinu a přenesly vše na níže položené louky, a odtud řítily se vody novým směrem na Holohlavy a Smiřice, prorvaly silnice, poškodily a prorvaly mosty silniční a strhaly mosty na vlečce továrny Malburgovy, zaplavily skoro celé Smiřice a šířily spoušť dále po toku, vyryvše si místy úplně nové koryto mimo staré břehy. Úprava zničených pozemků bude vyžadovati mnoho nákladu a práce, místy i po řadu let. (Pozn.: A k těmto záplavám došlo v našem regionu ještě **před regulací Labe** – tedy ještě před zásahem lidí do jeho toku!!! Pamětníci by vám mohli potvrdit, že se Labe před regulací každoročně nejméně jednou rozlilo až k obci Hubíles.)

Podobné případy v poněkud menším rozsahu objevily se i jinde; tak nad Josefovem, u Lochenic, nad Náchodem u Bělovse, na Orlici pak obrovské zátopy ve Svinarech, Blešně, Nepasicích, kdež jen usilovnému přičinění hasičských sborů lze děkovati za záchranu lidských životů i mobilního majetku. Jinak ovšem škody na pozemcích, hospodářských a obytných budovách jsou veliké. Podobný stav nastal i u Třeběchovic, u Týniště nad Orlicí, Kostelce nad Orlicí, Častolovic, Ústí nad Orlicí, Jabloném a jiných obcích přilehlých ku řece Orlici, Zdobnici a Dědině.

Tam všude jest třeba zaříditi záchranné a podpůrné akce.

Pevný jez nad Opatovicemi ukázal se opětně škodlivým, způsobiv vzduť vod až do výše vrchní hladiny vodní v Hradci Králové a tím zatopiv všechny sklepy i sklepní byty domů v Hradci Králové, Pražském Předměstí, Farářství a Březhradě. Také tyto škody jsou obrovské.

Spousty vod z uvedených řek, jejichž úžasné množství dá se představit z toho, že, jak výše uvedeno, průtok na jezu Josefovském obnášel 390 m³ za vteřinu a že nádrž v Lese Království nad Králové Dvorem přes svůj veliký retenční prostor byla naplněna během několika málo hodin a na to po několik dnů se přelévaly vody přes hráz v hloubce vlny 43 cm, zavinily přirozeně další ohromné zátopy na Pardubicku, Přeloučsku, Chlumecku, Poděbradsku a všude dále po toku řeky i na přítocích dalších jež rovněž byvše rozvodněny stoupily zpětnou vodou labskou ještě výše.

Žádáme proto vládu Československé republiky, aby, pokud již tak neučinila, zařídila ihned řádné vyšetření škod a aby poškozeným dostalo se náhrady.

II.

Povodně z 31. prosince 1925 na řekách českého severovýchodu, podobně jako všechny podobné v jiné době a jiných oblastech, ukazují zřejmě, že dosavadní způsob parcielních úprav toků nikterak nezabezpečuje ochranu před zátopami, naopak jak již výše poukázáno mnohdy ještě stav zhoršuje a jest vůbec svojí pomalostí, v důsledku nedostatečných prostředků peněžních, nejen nepraktický ale i ne hospodárný, upozorňujeme, že nutno zároveň s regulací toků zříditi potřebné nádrže, které by podobné přívaly vod zadržely.

Jest nám známo, že připravuje se stavba nádrže na Rozkoši pro zadržení vod na řece Úpě a Metuji, dále nádrží na Orlici a přítocích (v Pastvinách nad Orlicí, v Pěčíně na Zdobnici, na Hvězdě na Orlici Tiché) a tu připomínáme, že jest také třeba studovati otázku nádrží pod Hradcem Králové pro záchranu středního Labe před katastrofálními povodněmi. Zřízení takových nádrží a všech úprav vodotečí jest velice akutní a nynější pomalý způsob provádění v důsledku nedostačujících ročně povolených 50ti milionů Kč přináší více škod než užítku, proto žádáme, aby vláda Československé republiky postarala se o rychlejší postup prací výše uvedených, což jest

snadno možno tím, když ve smyslu II. hlavy zákona ze dne 15. října 1925, č. 227 Sb. z. a ročně do rozpočtu zařazených 50,000,000 Kč použije na zúročení a amortisaci přiměřeného obnosu, kterýž opatří se půjčkou v dohodě mezi příslušnými resortními ministerstvy.

Tak v rámci programu prací vodohospodářských pro celou republiku bude možno zrychleným tempem pracovati i na nutně potřebných pracech na něž tímto návrhem upozorňujeme.

Navrhujeme tedy:

Slavný senáte račíž se usnísti:

1. Vláda Československé republiky račíž ihned provéstí vyšetření katastrofálních škod na českém severovýchodě, způsobených novoroční povodní a povolití příslušné prostředky na náhradu poškozeným z běžného rozpočtu.
2. Vláda Československé republiky račíž ve smyslu našeho návrhu starati se o rychlejší provedení národohospodářských prací ve smyslu zákona č. 227 tím způsobem, že bude uzavřena co nejvyšší půjčka, jejíhož výnosu se k provedení národohospodářských prací použije, a z položky ročních 50.000.000 Kč, citovaným zákonem povolené, nechť se půjčka amortisuje a úročí.

V Praze, dne 20. ledna 1926.

Pomník MUDr. Otakarovi Jedličkovi

Ještě jednou se ve Zpravodaji vracíme k osobnosti smiřické historie druhé poloviny 19. století – k lékaři a spisovateli MUDr. Otakarovi Jedličkovi. V minulých dvou číslech se mohli čtenáři dovědět o jeho životních osudech, o jeho lékařské praxi ve Smiřicích, o jeho velmi bohaté literární činnosti i o jeho neutěšených rodinných poměrech. O tom, jak byl ctěn ve Smiřicích, v okolí a vlastně v celé zemi, svědčil jeho velkolepý pohřeb na smiřický hřbitov (pochovávalo se zde teprve třetím rokem – dříve byli pochováváni zemřelí ze Smiřic na hřbitov v Holohlavech). Hned po pohřbu vznikla v obecním zastupitelstvu a u Jedličkových ctitelů myšlenka, aby mu byl postaven pomník. Ještě jednou zalistujme v ALMANAHU, který zapůjčil p. Vladimír Pospíšil, abychom se dověděli něco z historie pomníku, který najdeme na hřbitově – je přibližně uprostřed u jižní strany hřbitovní zdi.

Vzpomínková řeč,

ketrou o Jedličkově večeru dne 26. prosince 1883 ve Smiřicích promluvil přítel mládí jeho – ředitel smiřické školy Petr Pavel Skořepa:

*„I prostý, řadový bojovník, jest šťasten, může-li skonati s hrdým a povznášejícím vědomím:
Konal jsem v boji ze Tebe – o vlasti milá má a lidstva svobodo svatá – vždy svou povinnost.“*

Tak mi napsal do památníku můj přítel Dr. Otakar Jedlička dne 15. prosince 1882 svoje heslo a charakterisuje úplně jeho povahu, jeho snahu i veškeré jednání jeho.

Ctnému shromáždění dobře jest povědomo, že nad otevřeným hrobem upřímného vlastence a spisovatele p. MUDr. Jedličky vznikla myšlenka ve slavném obecním zastupitelstvu i v srdcích jeho ctitelů a přátel postaviti jemu pomník, který by hlásal i potomstvu budoucímu, že lid náš

umí ocenit zásluhy Jedličkovy o vlast a národ! Pánové! Zvyk tento ctí památku mužů o vlast zasloužilých jest prastarý; tak se dělo u Řeků a Římanů, kteří stavěli svým rekům obrovské pomníky a chrámy velkolepé, tak se děje i u nás Čechů.

Otakar Jedlička byl českým spisovatelem a českým vlastencem a v těch slovech spočívá vše, co obtížného a strastiplného překonati musel. Že krajina naše, známá dřívější svou národní ospalostí, jím probouzena a v čilém ruchu vlasteneckém udržována byla, kdo by tomu odporoval?

Že dnes vážíme sobě sladkých zvuků řeči naší, že se dnes nestydíme za mluvu otců svých: toť není naší zásluhou, zásluha to buditelů národních. Takovým byl i Jedlička!

Nestrpěl lhostejnost, ospalost, dvojakost: napomínal, káral a po případě tepal pérem svým vše, co zasluhovalo pokárání a odsouzení. Nekoukal na to, zdali si rozleje ocet u toho neb toho pána: ni zisk ni sláva nemohly jej svést s cesty vlastenecké.

Tím ovšem udělal si tu a tam nepřítele: ale těch bychom na prstech sčítati mohli. Mnozí stali se nepřítelům jeho nespravedlivě: dělo se leccos na jeho účet; on ale vše zapomenul, všem odpustil, jen kdo poctivě smýšlel s vlastí, kterou on tak horoucně miloval.

Kdyby souditi jej chtěl, musil by znáti, čeho zkusiti Jedlička musel od mladosti. Kdo jste jej znali a vídali choditi s okem zasmušilým, nemluvného a ztrápeného, neměli jste jej odsuzovati. Kdybyste byli znali nitro jeho, kdybyste byli v takých poměrech jako Jedlička, věztež, ctěné shromáždění, že nikdo z nás by nebyl tak tichým trpítelem, jako on!

Nebude tedy od místa, jestliže o milém příteli našem nastíním jednak rodinná data a poměry jeho, čeho zakusil a jak těžce světem tím se pohyboval, jednak chci Vám jen jmenovati část spisovatelské činnosti jeho a že chválu, byť i o mrtvém příteli řeč byla, upřímně sděluji a pravdivě.

Otakar Jedlička narodil se 22. prosince roku 1845 v Hořiněvsi – rodišti V. Hanky – kdež otec jeho byl váženým a oblíbeným lékařem a za posledních let svých i starostou obce, kterou vzorně spravoval, tak že národním uvědoměním, občanskou svorností a tak zvanou společenskou honorací vyrovnala se Hořiněves každému menšímu městu. Pro své vlastenecké smýšlení byl tehdejšímu všemocnému p. Lencovi trnem v oku ten český „kornář“!

Matku svou ztratil Otakar Jedlička v útlém věku, když mu byla 4 léta, a vychován byl pod dozorem své babičky a milé tety své. V Hořiněvsi chodil do obecné školy, pak studoval na německém gymnasiu v Broumově, kdež měl svými spolužáky mnohého pána z vás přítomných.

Od roku 1855 studoval velmi dobře na gymnasiu v Hradci Králové, kterážto té doby se těšilo gymnasium to pověsti velmi skvělé; nával žáků se všech stran byl ohromný, a učitelský sbor soustřeďoval v sobě také síly rozhodně vynikající a rázné vlastence. Jmenuji jen: chvalně známého profesora Janděčku, Kosinu, Vojáčka, Niederleho, Vinohorského, Fišera, Velišského, Kristiana Tesaře a Tomáše Dílka: jakž mohlo býti jinak, než že posluchači jejich stali se vřelými rozhodnými vlastenci.

Probuzení tehdejšího národního ruchu a proud vlasteneckého smýšlení nezůstal ovšem i na mladistvou mysl studující mládeže bez účinku a studentstvo královéhradecké osvědčovalo při každé příležitosti vlastenecké smýšlení. Na Otakara Jedličku zejména působilo v ohledu národního uvědomění seznámení a přátelení se s Josefem Barákem, jenž po demonstracích Páumanovských roku 1860 byl též v Hradci Králové internován.

Odbýv r. 1864 maturitní zkoušky, vstoupil na vysoké školy pražské a sice na fakultu lékařskou i měl po přání otce po delší dobu již churavého vstoupiti do vídeňského Josefinum, ústavu pro vzdělání lékařů vojenských. Nechuť k vojenské uniformě a kasárnickému životu vůbec – byly toho

příčinou, že Jedlička bránil se všemožně vstoupiti do ústavu toho, a takž octnul se přece jen v Praze, k níž všechny touhy jeho čelily.

Však již dne 3. ledna 1865 – tedy po 3měsíčním pobytu v Praze – utrpěl Jedlička úmrtím otce svého těžkou ztrátu, bylť od té doby u výživě své odkázán sám na sebe. Nastala mu trpká doba života a trpký zápas s bídou, nouzí a často i hladem. Jedinými příjmy byly mu honoráře za různé literární pokusy.

Čtěte jeho novely a řekněte mi, kde jste četli lepší, opravdovější popis bídy a nouze v chatě dělnické? Kdo namaloval krásněji hladem mroucí ženu, aneb není-li to podáno jako v zrcadle – to – jakékoliv jméno mající neštěstí, které on jen opisoval ze svého vlastního vnitra, ze svého dobrého srdce, ze své bohužel vlastní – přehořké zkušenosti!

Devět plných roků strávil takto chudě, ale jako pracovník pro dobro vlasti velmi činně a vydatně.

Povím-li vám, že hojně přispíval a i sám některé z časopisů redigoval jako: rodinnou Kroniku, Květy, Plzeňské noviny, Národní Listy, Svobodu, Národní pokrok, Naše Listy, Korunu, Obranu, Dělnické Říp a Podřípana, Světozor, Vesnu, Obrazy života, Osvětu, Lumíra a Sokola: tož přisvědčíte, že pracoval Jedlička usilovně na národa roli dědičné! Kdo z vás doposud nečetl žádnou novellu Jedličkovu, ten ani nemůže v nejmenším posouditi jeho zásluhy o národ a vzdělání jeho.

Přečtete si jen např.: V lesní chaloupce – jak líčí Zářeckého a věrného Jana, Pod horami – jak se ujímá ubohého dělnictva, Štědrovečerní mozaika – zde popisuje dojem posvátné doby té u chudáka, u boháče, u milujících, nebo Odvedenec – o Janovi zblouznilém z nešťastné lásky, Žebrák – dodrževší kletbu svou, nebo novellety jeho: Ztracen, Před půlnocí, Lóra, Z vesnice, V šalandě, Na vorech, Zavadly ji dušičky, Zahájský pán, Kus všedního života, Na hrázi, Polykuška, Dozvuky zašlých dnů, Pod lipou, Slzičky, Vzpomínky z cest, Výlet za pruské pomezí, Podzimní melodie, Ze srdce, Bílé růži, Růženec – přisvědčíte mi, že pravdu povídám.

Někdo by říci mohl: I což novelly, toť malichernost! Nikoliv! Všecky psány jsou z vlastní trpké zkušenosti. Napsalť si v novelletách svých sám heslo: I na hračkách lpějí často kapky krve jich shotoviteli. Tím pověděl zajistě jasně, že psal ze srdce. A my čtenářové dosvědčujeme, že psal k srdci!

A spis jeho Boje v Čechách a na Moravě za války r. 1866 jest jediný svého druhu. Žádné dílo generálštábní, ať naše, ať pruské, nebo privátní, nevyrovná se na věrnost, pravdivost a poutavost Jedličkovu dílu! Sám všechna bojiště schodil, každý chudý křížek ohledal, nápisy všech pomníků opsál, každého dědouška a babičky, jediných to doma zbylých svědků se vyptával, haldy knih o tom jednajících skoupl a kupy cizozemských spisů vypůjčil a prostudoval a jako cennou památku na ni zanechal. Veškeré časopisy a odborní znalci a svědkové vojanští vyslovili se nejchvalněji a nejlichotivěji o veliké píli tohoto díla!

To jsem ale ještě nejmenoval s vlasteneckým nadšením psané jím životopisy: Josef Jungmann, Mistr Jan Hus, Jan Žižka, Slavnost Husova v Praze a Husinci, Památce Fügnerově, Pomněnka na Krkonoše, Josef Barák, pak ještě novellety Ilonka, O staré věži, Drobné vzpomínky z výletů Sokolských, a konečně Babiččino údolíčko!

Nemohu ovšem nezmíniti se ještě, že roku 1874 vzdav se činnosti žurnalistické, učinil to Jedlička za tou příčinou, aby odbýti si mohl rigorosa lékařská, k nimž při zaměstnání redakčním neměl dostatečného času.

V rodišti svém Hořiněvsi a ve Smiřicích našel u četných přátel, zejména v rodině tehdejšího poslance pana V. Pražáka, přátelského útulku a pohostinství, ve Smiřicích mateřského ošetření u své milé tety a přátel Ludvíka z Roslav, J. Crhy a mnohých jiných přátel zde přítomných.

Dne 29. července 1875 za doktora lékařství povýšen, ustanoven byl v únoru 1876 za lékaře na panství kněžny Růženy z Hohenlohe-Bartenstein v Poličanech a od 1. ledna 1878 usadil se co městský lékař ve Smiřicích i co obecní lékař pro Hoříněves. Myšlenkou jeho jest také postavit v rodišti Hoříněvsi důstojný pomník rodáku Václavu Hankovi a sebral proň přes 300 zl. a odevzdal do Hoříněvsi.

Nelítostný osud neustlal mu na růžích: utrpení své dovršil známou nám katastrofou v manželství, a poležev 6 měsícův na trapném lůžku, jsa ale vždy ducha čilého, činného do posledního okamžení, myslel na svou vlast, pro kterou žil, trpěl a dotrpěl 27. června 1883. Ironie osudu: Narodil se v královském zámku v Hoříněvsi a zemřel v císařském zámku ve Smiřicích – dobu žití svého mezi tím jen v útrapách prožil.

Jak vlast svou horoucně miloval, povím vám jen kratičký příběh: Když před 4 nebo 5 roky o volbách poslance do sněmu padnul náš český poslanec přičiněním známé osoby, přišel večer Jedlička smuten domů, přátelé jeho žertovně tázali se ho, proč není vesel, dal se do pláče a pravil:

„Což nevíte, že jsme Češi v našem okrese prohráli?“ Nebylo to zlaté srdce plné lásky vlastenecké?

Jak byl dobrosrdečný, víte, kdo jste býval jemu nablízku: měl dva kabáty a prosícímu žebrákovi dal jeden – měl poslední zlatku a chudému „Jozovi“ ji daroval – sám zůstal dlužen.

A což kdybych vám přečetl krátkou, ale hezoučkou jeho povídku Dáreček z lásky, podivili byste se jeho něžnosti a lásce. Bojím se však, abych si nerozhněval vaši přílišnou trpělivost.

A této památce tohoto zasloužilého spisovatele, tohoto poctivého vlastence, toho přítele zlatého srdce a vzorného a neohroženého bojovníka pro vlast a svobodu, nehynoucí památce Otakara Jedličky provolejme „Sláva“!

Zpráva komitétu pro zřízení pomníku MUDr. Otakaru Jedličkovi

Nedlouho po pohřbu našeho nezapomenutelného přítele MUDr. Otakara Jedličky učiněn byl v obecním zastupitelstvu Smiřickém návrh, aby se utvořilo komité k zbudování důstojného pomníku městskému lékaři a spisovateli. Návrh ten byl jednohlasně přijat a z obecního zastupitelstva zvoleni do komité toho pp.: měšťan Jan Čeněk, obchodník Jan Juliš, a lékárník V. Nievelt, s tím podotknutím, aby se vyzvali ostatní spolkové v místě, by své zástupce do komité toho vyslali.

Když na vyzvání to sbor učitelský, úřednictvo, studentstvo, pěvecká jednota Hanka, spolek divadelních ochotníků, sbor dobrovolných hasičů a spolek živnostenský svoje zástupce delegovali, radil se prozatímní výbor o stanovách, které také vys. c. k. místodržitelství předloženy, výnosem vys. místodržitelství ze dne 7. listopadu 1883 dis. 75690 schváleny došly.

Na základě těchto schválených stanov sestavil se definitivní výbor ve valné hromadě dne 23. prosince 1883 a ve sborové schůzi dne 29. prosince 1883 následovně: Za předsedu zvolen lékárník p. V. Nievelt, za místopředsedu ředitel školy p. P. P. Skořepa, za jednatele účetní p. Rud. Steinský (v prozatímním výboru byl jednatelem učitel p. K. Volf), za pokladníka měšťan p. Jan Čeněk a za členy výboru pánové: mistr Zednický Jos. Andrejsek, obchodník B. J. Bartošek, městský lékař MUDr. Al. Doubrava, c. k. cukrmistr Dušek Jan, obchodník Juliš Jan, učitel Fürst Karel, c. k. kontrolor Holeček Frant., obchodník Hejcman Jos., městský radní Hojný Jos., učitel K. Štěrba, vesměs ze Smiřic, pak z Holohlav pp.: rolník Jos. Kottlant, učitel Frant. Karel, a z Černožic účetní cukrovaru p. Gustav Feltz. Za náhradníky pp.: učitel K. Svatoš, obchodník Juliš Jan, měšťan Michal Josef a obchodvedoucí Lefnar Jan.

Výbor takto sestavený odbýval každý téměř úterý schůzi, uspořádal dne 26. prosince 1883 za spoluúčinkování slav. pěvecké jednoty Hanka, slav. spolku divad. ochotníků a ochot. smyčcového kvarteta „Jedličkův večer“, při které příležitosti místopředseda pan P. P. Skořepa Jedličkův život a jeho zásluhy co spisovatele velmi trefně vylíčil (viz výše). Dne 24. února 1884 odbýván elitní ples, který skvěle se vydařil a jehož velmi četná návštěva nemálo příjmům komitétu nápomocna byla. Rozesláním svolání a přátelských dopisů staral se výbor o získání peněžitých prostředků k docílení účelu a výsledkem sbírek těchto umožněno, na postavení pomníku a odhalení jeho v létě 1884 pomýšleti.

Vyzvání vůkolní sochaři podali své nákresy a při rozhodování uznán návrh akad. sochaře p. Ant. Suchardy v Nové Pace za nejlepší a svěřeno mu zhotovení téhož. An do pomníku toho zapotřebí bylo medaillonu bronzového, obrátil se výbor na slav. Uměleckou Besedu v Praze s uctívou prosbou, by laskavě se o umělce postarala, který by zhotovení reliéfu na se vzal. Slav. Umělecká Beseda s nevšední ochotou označila p. Ant. Procházku, akad. sochaře ve Vinohradech, který také úkol ten na se vzal.

Při sdělení nápisu na pomník měl výbor na zřeteli, by na pomníku označeno bylo, jakým způsobem pomník ten opatřen a jaké zásady to byly, pro které zesnulý vlastenec žil a jak vlast svou miloval. Prvnímu vyhověno nápisem: „Ryzímu vlastenci a milému příteli z příspěvku ctitelů jeho zřídilo komité.“ Druhému nemohlo lépe vyhověno býti, než napsati na pomník ona zlatá slova, kterými zesnulý v díle „Národ sobě“ se zvěčnil: „I prostý řadový bojovník jest šťasten, může-li umřít s mužným, povznášejícím sebevědomím: Konal jsem pro Tebe, vlasti má a lidstva svoboda svatá, dle sil svých – svoji povinnost.“ (Pozn.: oba nápisy na pomníku skutečně jsou – po obnově jsou i po 120 letech dobře čitelné.)

V den úmrtí Jedličkova dne 27. června odebralo se komité, pamětlivo velkých zásluh milého přítele svého, doprovázeno obecním zastupitelstvem a všemi místními spolky po smutečních službách božích na hřbitov a položilo po vřelé upomínce předsedy komitétu na rov jeho na důkaz úcty a lásky věnec s trikolórou; totéž učinilo obecní zastupitelstvo a hasičský sbor; mimo to darovali věnce: bratr jeho p. J. U. Bedřich Jedlička, teta jeho sl. B. Jedličková, dobrý přítel c. k. cukrmistr p. J. Dušek, sl. Valášková a malá dceruška obchodníka pana J. Hejcmana. Po zapění národní hymny svolána památka Jedličkově „sláva“ a domácí slavnost tím ukončena. Konečně cítí se komité pohnuto, všem přátelům a ctitelům zesnulého, vlasteneckým obecním zastupitelstvím, jednotám a spolkům za tak skvělou podporu, za tak značné důkazy nehynoucího přátelství, jimiž zbudování důstojného pomníku v tak krátkém čase umožněno, ty nejvřelejší díky vzdáti.

Proslov k slavnostnímu představení při odhalení Jedličkova pomníku ve Smiřicích.

Napsal Václav Veverka:

Náš národ kvete zas! – Ta pyšná slova
juž směle hlásat můžem v širý svět,
a národové, co jich země chová,
k nám s úctou začínají pohlížet.
Víc nejsme chudí; umlkla již škůdců četa,
jak orel směle národ náš ku výši vzlétá,
na čele jeho osvěty se hvězda třpytí;
na rovech zasněžených nově zkvétá kvítí!
Nám bojovníků povstal mocný řád,
a byť i mnohý v boj i mužném pad',

přec prapor vítězství se v našich chvěje rukou,
a marně nepřátelé o tvrz naši tlukou.
Zpěv našich slavičků zní krajem, luhem,
juž také statný rolník za svým pluhem
zná jejich luzné zpěvy, libozvučný, vábný hlas.
I v žití lidu našeho pad' poesie jas,
juž jeho postavy ve spisech našich žijí,
a tužeb perly, jež se v řadrech lidu kryjí,
nám sbírá pilná ruka umělcova. –
Však mnohou ruku takou hrob už chová,

jež zastižena byla v plné práci.
A národ dobře ví, jak mnoho ztrácí,
on památku svých mužů bude cítiti –
byť zemřeli, přec věčně budou žíti!
Náš Jedlička byl srdce zlaté, kalu prosté;
v němž nadšení a láska k vlasti bujně roste.
Tam věnoval své síly, hledal v srdci lidu,
a věrně líčil v spisech blaho jeho, bídu.
Kdo v duši umí číst a luštit ducha, taje,
kdo jasně kreslí vášně, citu lidských proudy,
nechová v svém nitru božskou jiskru z ráje,
zda pohltí jej hrob a skryjí země hroudy?
My hrdí na to jsme, že mezi námi žil,
že místa tato plodnou prací posvětil,

a jako vděčnosti své důkaz malý
jsme pomník nad rovem mu zbudovali! – –
Stůj, chladný kameni, a hlásej v širou dál,
jak vřele miluje lid český toho,
kdo trpěl protivenství, strádal mnoho,
a přec pro národ cítil, pilně pracoval!
Nad rovem jeho ve posvátné chvíli,
své vlasti posvěťme své všechny síly,
své vlasti jak kdo nejlíp můž',
tak prospívej a věrně služ',
ať Jedličkovým slovem
nebo zbraní Havlíčkovou,
jen drahé vlasti prospěch,
slávu získejme jí novou!

Zprávy Svazu důchodců ČR ve Smiřicích

Naše organizace měla k 1. září 2003 celkem 176 členů a zájem o členství stále trvá. Snažíme se pro seniory organizovat různé akce v oblasti kulturní, společenské, rekreační a zájezdové. Těchto akcí se zúčastňují i senioři, nečlenové. Velice kladně byl hodnocen zájezd na Moravu 21. června 2003 za účasti 46 našich členů.

Do konce tohoto kalendářního roku připravila naše zájezdová komise tyto zájezdy:

- Autobusový zájezd na výstavu „Zahrada Čech“ v Litoměřicích dne 22. 9. 2003
- Nákupní zájezd 15. října 2003 do Polska – Kudowa Zdroj
- Nákupní zájezd 26. listopadu 2003 do Polska – Kudowa Zdroj
- Plánovaný a připravovaný zájezd na Šumpersko se 23. srpna 2003 neuskutečnil z důvodu malého počtu zájemců.

Kulturní komise připravila na zbytek tohoto roku následující akce:

- 10. září přednášku ing. V. Macla „Nové odrůdy ovocných stromů a ochrana proti škůdcům“.
- 10. října divadelní představení „Láska, sex a žárlivost“ společnosti Háta, které se koná ve Dvoraně v 19,00 hodin.
- 17. října se uskuteční beseda s Policií ČR ve 14,00 hod. na Městském úřadě ve Smiřicích na téma „Bezpečnost seniorů“.
- Na listopad je připravována 2. část besedy s pí Dostálovou o Turecku.
- V listopadu by se měla na městském úřadě v 15,00 hodin uskutečnit beseda s lékární Mgr. Lenkou Svobodovou.
- V listopadu tohoto roku se ještě počítá s návštěvou divadla v Pardubicích.
- 12. prosince v 15,00 hod. se uskuteční ve Dvoraně Předvánoční posezení s programem.
- V předvánočním čase se uskuteční 19. prosince v 19,00 hodin v místním kostele Zjevení Páně poslech České mše vánoční od J. J. Ryby.

Naším členům byly nabídnuty domácí i zahraniční rekreace od Ústředí SDČR v Praze a od Svazu tělesně postižených v Hradci Králové. Nabídky využili pouze dva členové.

Dne 23. září pořádá SDČR v Hradci Králové „Den seniorů“, na který je připraven bohatý program včetně besedy se zajímavými osobnostmi – této akce je možno se zúčastnit.

Pan Balák zasílá všem našim jubilantům gratulace, za které dostáváme poděkování. Členové výboru navštívili některé podnikatele ve Smiřicích i v okolí a požádali je o sponzorský dar – zatím nám poskytl částku jen p. Kutík z STK a my mu i touto cestou děkujeme.

Naše organizace nabízí seniorům řadu akcí, kterých se mohou zúčastnit – bližší informaci k nim můžete získat v naší vývěsní skříňce.

Sdělte nám své připomínky i náměty k akcím, které jsme pro vás připravili. Můžete je předat ve Smiřicích v prodejně textilu IRTEX – určité je všechny pečlivě posoudíme.

Kučírková Vlasta, předsedkyně SDČR ve Smiřicích

Dům dětí a mládeže

Vážení rodiče,

naši pracovníci jsou připraveni se odborně postarat o volný čas vašich dětí za výhodných cenových podmínek!

Milí žáci,

členstvím v našich zájmových kroužcích – mimo nových poznatků, dovedností a zábavy – získáte velké slevy na všechny akce DDM!

ZDE JE PRO VÁS NAŠE NABÍDKA ZÁJMOVÝCH KROUŽKŮ PRO ŠKOLNÍ ROK 2003/2004

Rybářský kroužek (od 1. třídy)

vedoucí: pan Miroslav Charousek a pan David Bárta

schůzka: každý čtvrtek od 15.00 do 16.00 hod. v DDM

Mladí rybáři, neváhejte! Naučíte se poznávat ryby a zdokonalíte se v jejich chytání. Dozvíte se vše potřebné o rybaření. Kroužek se koná ve spolupráci se smiřickou organizací Rybářského svazu a bude zakončen zkouškami a obdržením rybářského lístku.

Cena: 300,- Kč na celý rok

1. schůzka: ve čtvrtek 2. 10. 2003

Pohybový kroužek (od 1. třídy)

vedoucí: paní Ivana Špryňarová

schůzka: každou středu od 15.00 do 16.00 hodin v tělocvičně ZŠ

Zváni jsou všichni, kteří mají rádi pohyb. Na program budou tradiční i netradiční cvičení, cvičení na náradí, zajímavé soutěže a hry, cvičení s míčem apod.

Cena: 400,- Kč na celý rok

1. schůzka: ve středu 1. 10. 2003

Společenský tanec (od 1. třídy)

vedoucí: paní Ivana Špryňarová

schůzka: každou středu od 16.00 do 17.00 hodin v tělocvičně ZŠ

Děti se naučí základy latinsko-amerických a standardních tanců, také si vyzkouší nácvik tancování v tanečních formacích. Ti nejlepší se pak mohou předvést svým nejbližším na vystoupeních a přehlídkách. Chlapci, nebojte se přihlásit!

Cena: 400,- Kč za celý rok

1. schůzka: ve středu 1. 10. 2003

Léčivá píšťalka (od 1. třídy)

vedoucí: paní Zdeňka Krtková

schůzka: každou středu: začátečníci od 13.00 do 14.00 hodin v DDM
pokročilí od 14.00 do 15.00 hodin v DDM

Veselé pískání – zdravé dýchání! Děti se naučí hrát na zobcovou flétnu. Jedná se o zdravé muzicírování pro pokročilé i pro úplné začátečníky! Hra dětem pomůže při dýchacích potížích a zároveň je naučí spoustu pěkných písniček a lásce k hudbě. Do kroužku mohou samozřejmě chodit i úplně zdravé děti se zájmem o hudbu.

Cena: 300,– Kč na celý rok

**1. schůzka: ve středu 1. 10. 2003
ve 13.00 hodin pro všechny přihlášené!**

Keramika (od 2. třídy)

vedoucí: paní Šárka Pořízová

schůzka: každou středu od 14.00 do 16.00 hodin v DDM

Kroužek je určen těm, kteří chtějí rozvíjet svou tvořivost a fantazii v keramické dílně. Děti se naučí pracovat s keramickou hlínou a vyrábět keramické předměty. S nejzdařilejšími výrobky se mohou pochlubit na veřejných výstavkách a nakonec si je odnesou domů!

Cena: 300,– Kč na celý rok

1. schůzka: ve středu 1. 10. 2003

Divadelní kroužek „Paraplíčko“ (od 1. do 4. třídy)

vedoucí: paní Jaroslava Kozová

schůzka: každé úterý od 16.00 do 17.00 hodin v mateřské školce

Děti se naučí správnému přednesu, pohybu na jevišti a procvičí si paměť při učení novým divadelním rolím. Jejich boj s trémou a herecké umění bude moci smiřická veřejnost shlédnout při pravidelných veřejných vystoupeních.

Cena: 300,– Kč na celý rok

1. schůzka: v úterý 7. 10. 2003

Toulky s fotoaparátem (od 2. třídy)

vedoucí: paní Ivana Urbanová

schůzka: každý čtvrtek od 14.00 do 16.00 hodin v DDM

Děti se naučí základy fotografování a budou se seznamovat se zajímavými místy ve Smiřicích a okolí.

Cena: 300,– Kč na celý rok

1. schůzka: ve čtvrtek 2. 10. 2003

Redakční rada dětského zpravodaje (od 6. do 9. třídy)

vedoucí: pan Aleš Šob

schůzka: každý čtvrtek od 16.00 do 17.00 hodin v DDM

Rádi bychom vydávali nepravidelně (asi 4x ročně) dětský zpravodaj, v kterém by se měly objevovat pozitivní informace o smiřických dětech. Proto hledáme šikovné žáky, kteří by se na přípravě takového časopisu chtěli sami také podílet!

Cena: 300,– Kč na celý rok

1. schůzka: ve čtvrtek 2. 10. 2003

Kytara (od 5. třídy)

vedoucí: paní Jana Zapadlová

schůzka: každé úterý: začátečníci od 15.00 do 16.00 hodin ve školní družině
pokročilí od 15.00 do 16.00 hodin ve školní družině

Kroužek je určen těm, kteří se chtějí naučit hrát jednoduché akordy a umět zahrát bez not krásné písničky k táborovému ohni. Zveme všechny, kterým učaroval tak nádherný hudební nástroj – kytara!

Cena: 300, – Kč na celý rok

**1. schůzka: v úterý 7. 10. 2003
v 15.00 hodin pro obě skupiny**

Volejbal (od 6. třídy)

vedoucí: pan Petr Krejčí

schůzka: každé úterý od 15.00 do 16.30 hodin v tělocvičně ZŠ

Jsou vítáni všichni, kteří mají chuť si pravidelně zahrát volejbal a zdokonalit se v tomto nádherném sportu. Vyvrcholením bývá účast v turnaji základních škol o přeborníka našeho okresu. Kroužek je pro dívky i chlapce!

Cena: 400, – Kč na celý rok

1. schůzka: v pondělí 6. 10. 2003

Badminton (od 4. třídy)

vedoucí: pan Aleš Šob

schůzka: každý pátek od 16.00 do 18.00 hodin v tělocvičně ZŠ

Tento kroužek potěší všechny zájemce, kteří si chtějí zahrát pravidelně badminton. Za rok se děti zdokonalí ve hře, v pohybových dovednostech a třeba se stanou i přeborníkem školy v dlouhodobém turnaji!

Cena: 400,– Kč za celý rok

1. schůzka: v pátek 3. 10. 2003

Stolní tenis (od 4. třídy)

vedoucí: pan Petr Krejčí

schůzka: každé pondělí od 16.30 do 18.00 hodin v tělocvičně ZŠ

Můžete se pravidelným tréninkem zdokonalit v tomto atraktivním sportu a i reprezentovat školu v okresních turnajích. Přihlásit se mohou také ti, kteří si chtějí zahrát jen pro zábavu a potěšení.

Cena: 400, – Kč za celý rok

1. schůzka: v pondělí 6. 10. 2003

Florbal (od 5. třídy)

vedoucí: pan Petr Krejčí

schůzka: každé úterý od 16.00 do 17.00 hodin v tělocvičně ZŠ

Florbal – sálový hokej – je velice atraktivním a oblíbeným sportem pro každého, kdo má rád pohyb, radost ze hry, z dosažených branek a z vítězství.

Cena: 400,– Kč na celý rok

1. schůzka: v úterý 7. 10. 2003

Kalanetika (pro dívky od 15 let a ženy)

vedoucí: paní Lenka Rybová

schůzka: každou středu od 20.00 do 21.00 hodin

Na cvičení jsou srdečně zvány všechny dívky a ženy, které nechtějí strávit středeční večer u televize. Poplatek vybírá paní Rybová před každým cvičením v tělocvičně, můžete se tedy zúčastňovat cvičení i nepravidelně. Z tohoto důvodu přihlášku na kalanetiku nemusíte vyplňovat!

Cena: 25,– Kč za každé cvičení

1. schůzka: proběhla již 10. 9. 2003

Střelecký kroužek (od 7. do 9. třídy)

vedoucí: pan Petr Krejčí

schůzka: každé pondělí od 14.00 do 15.30 hodin na střelnici

Přijďte se k těm, kteří již loni navštěvovali tento kroužek, zaměřený na střelbu ze vzduchovky. Také budete mít možnost předvést své umění i na střeleckých soutěžích, které DDM organizuje.

Cena: 300,– Kč na celý rok

1. schůzka: ve středu 1. 10. 2003

Dopravní kroužek (od 5. do 8. třídy)

vedoucí: pan Aleš Šob

schůzka: 5.–6. třída: každý pátek od 13.00 do 15.30 hodin

7.–8. třída: každý pátek od 14.00 do 15.30 hodin

Děti budou znát dopravní značky, naučí se řešit dopravní situace na křižovatkách, zvládnou i základy první pomoci a budou se umět bezpečně pohybovat na jízdním kole v provozu na pozemních komunikacích. Ti nejlepší mohou reprezentovat základní školu v dopravních soutěžích.

Cena: 400,– Kč na celý rok

1. schůzka: v pátek 3. 10. 2003

Německý jazyk (od 1. třídy)

vedoucí: paní Eliška Michálková

schůzka: každou středu od 14.00 do 14.45 hodin v ZŠ

Dětem se nabízí možnost začít s německým jazykem dříve než ve škole. Skvělá příležitost přípravy pro ty, které chtějí jejich rodiče přihlásit na povinnou výuku němčiny od 4. třídy ZŠ.

Cena: 500,– Kč na celý rok

1. schůzka: ve středu 1. 10. 2003

Anglický jazyk (pro 2. třídu)

vedoucí: paní Ivana Kudrnáčová

schůzka: každou středu od 13.15 do 14.00 hodin v ZŠ

Děti se naučí základní slovíčka a obraty z anglického jazyka. Využijte možnost připravit zábavnou formou děti na povinnou výuku anglického jazyka, která začíná ve škole od 4. třídy!

Cena: 500,– Kč na celý rok

1. schůzka: ve středu 1. 10. 2003

Anglický jazyk (pro 3. třídu)

vedoucí: paní Alena Pozanová

schůzka: každou středu od 13.15 do 13.45 hodin v ZŠ

Tento kroužek plynule navazuje na výuku dětí ve 2. třídách a děti dále rozvíjejí své vědomosti z anglického jazyka. Naučí se základy angličtiny a bez potíží zvládnou povinnou výuku ve 4. třídě ZŠ.

Cena: 500,– Kč na celý rok

1. schůzka: ve středu 1. 10. 2003

Anglický jazyk (pro dospělé)

vedoucí: paní Radmila Dolanská

schůzka: začátečníci: každou středu od 17.30 do 19.00 hodin v DDM

pokročilí: každou středu od 19.00 do 20.30 hodin

Angličtina pro dospělé bude rozdělena na 2 skupiny: začátečníci a pokročilí. Přihlásit se může každý, kdo se chce v anglickém jazyce zdokonalit, prohloubit si své znalosti nebo se začít učit úplně od začátku. Chce to jen odvahu a pak vydržet!

Cena: 800,– Kč na celý rok

1. schůzka: ve středu 1. 10. 2003

Obsluha počítače a Windows (pro začátečníky od 3. třídy)

vedoucí: paní Ivana Urbanová

schůzka: 1. skupina: každé pondělí od 14.30 do 15.30 hodin v DDM

2. skupina: každé úterý od 14.30 do 15.30 hodin v DDM

Kroužek je max. pro 7 dětí ve dvou skupinách. Ty se seznámí s těmito základními tématy: popis základních částí hardware, popis klávesnice, popis systému plocha, systém nápovědy, funkce

ikon; práce ve WordPadu apod. Naučí se ovládat počítač, spouštět aplikace, pracovat se složkami a nastavovat uživatelský systém.

Cena: 300,– Kč na celý rok

**1. schůzka: v pondělí 6. 10. 2003
a v úterý 7. 10. 2003**

Obsluha počítače a Windows (pro pokročilé od 3. třídy)

vedoucí: pan Miroslav Klapka

schůzka: 1. skupina: každý pátek od 15.00 do 16.00 hodin v DDM
2. skupina: každý pátek od 16.00 do 17.00 hodin v DDM

Kroužek je opět pro max. 7 dětí ve dvou skupinách. Z čeho se počítač skládá, MS Word, MS Excel, internet, tvorba webových stránek – to jsou základní témata kroužku pro děti, které již něco s počítačem umí!

Cena: 300,– Kč na celý rok

1. schůzka: v pátek 3. 10. 2003

Počítačové hry (od 2. třídy)

vedoucí: paní Ivana Urbanová

schůzka: 1. skupina: každý pátek od 13.00 do 14.00 hodin v DDM
2. skupina: každý pátek od 14.00 do 15.00 hodin v DDM

Tento kroužek mohou navštěvovat ti, kteří se nechtějí s počítačem učit, ale jen se pobavit u rozmanitých her. K dispozici je i playstation. Děti budou rozděleny do dvou skupin po sedmi. Na čas se můžete ponořit do nekonečného světa neuvěřitelných scén a bytostí.

Cena: 300,– Kč na celý rok

1. schůzka: v pátek 3. 10. 2003

INTERNET PRO DĚTI – každé úterý od 18.00 do 19.00 v DDM – ZDARMA!!! od 7. 10. 2003

Naše adresa: Dům dětí a mládeže, U Stadionu 15, 50303 Smiřice, tel.: 495 422 816

webové stránky: www.ddm.smirice.cz

Aleš Šob 604 954 153, Ivana Urbanová 604 629 920, Petr Krejčí 604 655 437

KULTURA

Vážení spoluobčané,

velice ráda navštěvuji kulturní akce, které se pořádají v našem překrásném kostele Zjevení Páně ve Smiřicích. Umělci, kteří zavítají do Smiřic, si pochvalují prostředí, ve kterém účinkují. Mě však velice mrzí, že se nesetkávají vždy s početným publikem. Nevím, zda je to způsobeno nevhodně zvoleným termínem, neznalostí, pohodlností a nebo špatnou propagací. Vzhledem k tomu, že jsem propagátorkou sborového umění, dovoluji si vás pozvat na dva koncerty, které se uskuteční **22. listopadu 2003 a 19. prosince 2003.**

Dne **22. listopadu 2003 se od 19:00 hodin** uskuteční sborový koncert. Je trochu nezvyklý tým, že není zcela vánoční, ale svoji atmosférou toto krásné období roku evokuje. Nebývá také vždy zvykem, že se pro takovou hudební produkci spojí několik amatérských těles – pěvecké sbory **CANTUS FEMINAE** z Nechanic, **BONA VITA** z Hořic a k nim se přiřadí řada přátel z dalších sborů.

A to vše doprovodí **HOŘICKÝ KOMORNÍ ORCHESTR**. Každé z těles se samostatně představí v různých skladbách všech slohových období. Vyvrcholením bude společné provedení Mše D dur Františka Xavera Brixioho pod vedením sbormistra Mgr. Petra Semeráka.

Ženský sbor **Cantus Feminae** Nechanice vznikl v roce 1991. Na počátku jeho pěvecké cesty stálo osm nadšených zpěvaček a sbormistr Mgr. Petr Semerák. V průběhu následujících let prošlo sborem více jak čtyřicet žen a dívek. Současný sbor tvoří dvacet členek. Stálým spolupracovníkem sboru je klavíristka Miriam Puklová. Sbor od svého počátku vystupoval při různých příležitostech v Nechanicích a v blízkém okolí. Své koncertní cesty také směřoval do Varnsdorfu, Opavy, Hořic, Lázní Bělohradu a Jaroměře. Pravidelně pořádá adventní a vánoční koncerty v Nechanicích a na zámku Hrádek u Nechanic. Již osm let sbor připravuje vždy v měsíci květnu setkání komorních pěveckých sborů pod názvem **FESTIVÁLEK**. Každým rokem tak na koncertech v Nechanicích, na zámku Hrádek u Nechanic a v okolí mohou posluchači přivítat více jak sto padesát zpěváků. Festiválku se zúčastňují sbory domácí (např.: z Opavy, Tábora, Chocně, Hradce Králové, Jaroměře a dalších míst), ale také sbory ze zahraničí (Berliner Mozart Chor Německo, Komorní sbor Giessen Německo, Valvasor Slovinsko). Repertoár sboru zahrnuje skladby nejrozličnějších žánrových oblastí od renesance přes klasicismus až po tvorbu současnou. A právě v tvorbě skladatelů dvacátého století našel sbor své zalíbení. V podání nechanického sboru tak můžete slyšet skladby B. Martinů, P. Ebena, J. Míška, J. Kocszára, Z. Pololánika, P. Semeráka, R. Langa a dalších. Repertoár obsahuje též úpravy lidových písní, spirituály, skladby taneční a populární.

Komorní smíšený pěvecký sbor **Bona Vita** z Hořic v Podkrkonoší zahájil svoji činnost v roce 1992. Základ repertoáru tvoří duchovní hudba ze všech období. Sbor také interpretuje hudbu tohoto století a nebrání se ani černošským spirituálům a úpravám lidových písní. Koncertoval nejen v Hořicích a jejich okolí, ale také v Německu. Je pravidelným účastníkem setkání komorních sborů Festiválek v Nechanicích. Sbor tvoří necelá dvacítká zpěváků, kteří mají chuť ke společnému aktivnímu „muzicírování“. Sbormistrem tohoto sboru byl od založení Martin Strejc a od poloviny roku 1998 se jím stal Mgr. Petr Semerák.

Hořický komorní orchestr byl založen v roce 1985 houslistou Janem Sezimou. Do vínku si dal interpretaci barokní a romantické hudby, nikdy se však nebránil i tvorbě autorů 20. století. Za dobu své existence koncertoval po celých východních Čechách. Mezi spolupracující interprety patřili houslisté Jan Tomeš a Jaroslav Krátký, violoncellista Jiří Hanousek. Mimo vlastní koncertní činnost spolupracuje intenzivně s pěveckými sbory. Sedmnácti současným členům je uměleckou vedoucí a primáři orchestru Lenka Horáčková.

V pátek 19. prosince 2003 se uskuteční koncert Smíšeného pěveckého sboru Smetana z Hradce Králové, který jste již měli možnost ve Smiřicích slyšet. První část koncertu bude sestavena z drobnějších sborových skladeb např. Monteverdiho, Händla, vánočních koled a ve druhé části oslavíme společně období Vánoc jak jinak, než Českou vánoční mší Jana Jakuba Ryby. Sbor povede PaedDr. Dana Ludvíčková a Doc. Dr. Luboš Klimeš, CSc., varhanní doprovod obstará Václav Uhlíř.

Smíšený pěvecký sbor Smetana z Hradce Králové byl založen v roce 1922. Navázal na tradici, která započala již v roce 1859 založením pěveckého spolku SLAVJAK. Dnes je SPS Smetana nejvýznamnějším smíšeným pěveckým sborem dospělých v Hradci Králové. V posledních čtyřech desetiletích, za vedení sbormistra doc. Dr. Luboše Klimeše, CSc., má umělecká kvalita sboru trvale vzestupnou úroveň. Po dobu svého působení připravil sbor na provedení téměř šesti set koncertů a na řadu tuzemských i zahraničních zájezdů, festivalů a soutěží. Od 1. 1. 2002 vede sbor PaedDr. Dana Ludvíčková, která coby jeho žačka, pokračuje v jeho práci. Sbor spolupracuje s Filharmonií Hradec Králové, s Litomyšlským symfonickým orchestrem a Komorním orchestrem Univerzity Hradec Králové. V repertoáru SPS Smetana jsou kromě drobných písňových skladeb

i rozsáhlé celovečerní skladby s varhanním nebo orchestrálním doprovodem: Haydnovo Čtvero ročních dob, Gounodovo rekviem Mors et vita, slavné Dvořákovy skladby Te deum, Stabat Mater a Mše D-dur, Verdiho Requiem, Rutterovo Magnificat, Pucciniho Messa di Gloria, Smetanova Česká píseň, ale i Beethovenova vrcholná díla Missa solemnis a Óda na radost z 9. symfonie. Kromě toho nastudoval několik vánočních mší: Rybovu, Kypťovu, Brixioho, Kopřivovu a Charpentierovu. Nezapomenutelným zážitkem bylo první provedení Requiem léta žijícího východočeského rodáka J. Vodáka.

Toto je malé seznámení o sborech, které se na koncerty ve Smiřicích pilně připravují a nyní je už na vašem rozhodnutí, abyste si přišli sbory poslechnout a vdechnout vánoční atmosféru.

Srdečně vás zve Hana Juričková

Smiřičtí turisté v roce 2003

Po delších debatách a hledání se nám podařilo ve spolupráci s městským úřadem vyznačit a na síť turistických cest připojit naše město „Prokešovou spojovací cestou“ z Černožic do Lochenic. Byla otevřena 5. dubna 2003 při příležitosti pořádání „Turistického setkání“. Turistickou veřejností byla vcelku velmi dobře přijata. Problém se však objevil ve vzrostlých travinách, protože přece jen tudy neprocházelo tolik pochodníků, aby dokázali stezku vyšlapat. Řešení budeme dále hledat.

Akce zařazené do našeho plánu se snažíme dodržet, ať již se jedná o pěší či cyklistické. Hlavní akcí celého letošního roku byla cykloturistická dovolená po Jižních Čechách a Šumavě, při níž 8 členů ujelo cca 500 km a navštívili mj. Pelhřimov, Českou Kanadu kolem Jindřichova Hradce, Třeboňské rybníky, Novohradsko s Dobrou Vodou, Lipenskou přehradu se zajímavým Schwarzenberským kanálem, Český Krumlov a Českobudějovicko. Již nyní uvažujeme, kam příští rok.

Výbor KČT Smiřice

KOPANÁ VE SMIŘICÍCH – ZAČÁTEK SE NEPOVEDL

Nová sezóna se rozjela naplno

Muži vstoupili do Okresního přeboru s novým trenérem Zdeňkem Marklem. Do týmu se vrátili Petr Šubjak (bohužel hned se zranil) a Robert Kocián. Na hostování do Předměřic odešel David Melichárek a přestoupil Lukáš Melichárek. Po čtvrtém kole, kdy se mužstvo nacházelo na posledním místě OP, výbor SK Smiřice rozhodl o odvolání trenéra. Novým trenérem se od 5. září 2003 stal bývalý trenér Černilova a dalších celků dr. Dlabáček z Hradce Králové. Jeho úkolem bude stabilizovat situaci mužstva a vyvést mužstvo z krize. První utkání pod jeho taktovkou v Hlušicích dopadlo velice příznivě, naši muži vyhráli 4:3. Jen tak dále!

Dorost v I. B třídě Krajského přeboru pod vedením Josefa Siedeho a Bohouše Hampla po čtyřech kolech okupuje třetí místo tabulky, což je rozhodně úspěšný začátek.

Mužstva starších a mladších žáků pod vedením Martina Černého a Petra Krejčího svoje soutěže teprve začala. Po úvodních zápasech patří starším žákům přední příčka, mladší žáci se spíše hledají.

Přípravka pod vedením Radka Müllera a Petra Hampla také zahájila svoje tréninky. Všichni, kteří by měli zájem hrát fotbal a jsou ve věku 6–9 let, nechtě se přihlásí na telefonní číslo R. Müllera 607 967 409 nebo se přijdou domluvit přímo na stadion.

Dne 8. srpna 2003 proběhla valná hromada klubu SK Smiřice v kiosku na stadionu. Po odstoupivších členech výboru B. Obstové a L. Obstovi byli do výboru SK Smiřice zvoleni Josef Siede a Roman Vrabec. Sekretářem byl potvrzen Petr Krejčí mladší. Předseda klubu přednesl zprávu o hospodaření za období dvou let, místopředseda M. Černý zprávu o sportovní činnosti, dále proběhla diskuze o možných investičních akcích, které nastínil předseda klubu. Na závěr proběhla diskuze a raut, kterého se účastnil i starosta města s poslancem PSP PČR Mgr. Böhnischem.

Pro všechny, kteří mají rádi fotbal, připomínám oficiální stránky klubu na www.regis.cz a stránky královéhradeckého okresu www.khfotbal.com.

Nová tradice – Výbor fotbalového klubu SK Smiřice vytvořil novou tradici. Nejúspěšnější mužstvo ze všech smiřických mužstev bude přijato smiřickým starostou a nejúspěšnější hráči družstva odměněni. První setkání se uskutečnilo ve čtvrtek 11. září 2003 od 16,00 hodin na smiřickém městském úřadě. Nejúspěšnějším smiřickým celkem skončené sezóny 2002/2003 se stalo mužstvo starších žáků, které dlouho bojovalo o prvenství v soutěži, když nakonec obsadilo konečné třetí místo Okresního přeboru starších žáků s impozantním skórem 108:47. Trenérem zmíněného celku je Martin Černý spolu s Michalem Středou a Petrem Koutníkem.

Roman Haman, předseda SK Smiřice

Tenisové prázdniny

Po ukončení soutěže, ve které soutěžní družstvo obsadilo pěkné 3. místo, byly tenisové kurty využívány zejména rekreačními hráči.

V průběhu června byla rozehrána soutěž družstev neregistrovaných hráčů systémem „Královského poháru“, tj. dvě dvouhry a jedna čtyřhra. O konečné vítězství se utkají BDK Glass (Baborák, Rohlena) a Sokol Černožice (Jirousek, Hemelík). Dále soutěžila družstva Tenis Smiřice,

Filec EC Smiřice, Truhlářství Matuška a Classics Cotton. V červenci se dvě družstva zúčastnila turnaje veteránů ve čtyřhrách v Rychnovku, bohužel bez výraznějšího úspěchu.

Foto: VI. Sladký

Pamětníci 2003

Hlavní prázdninovou sportovní a společenskou akcí byl 27. ročník tradičního „Turnaje pamětníků“, který byl sehrán v sobotu 6. září za účasti 20 hráčů. Premiéru měla tentokrát soutěž žen, do které si nejlépe načasovala formu vítězka K. Hronešová, když ve vyrovnaném utkání porazila VI. Svatoňovou 2:1. Tato kategorie byla výjimečná i tím, že podmínkou nebylo dosažení zralého věku, ale stačilo udělat si čas a mít chuť si zahrát a pobavit se.

Muži tentokrát soutěžili ve třech kategoriích. V kategorii nad 40 let se stal vítězem K. Zapadlo před L. Bednářem a P. Rohlenou. Ve skupině hráčů nad 50 let se může chlubit prvenstvím R. Baborák vítězstvím nad druhým J. Ducháčkem, třetí místo obsadil K. Hradecký.

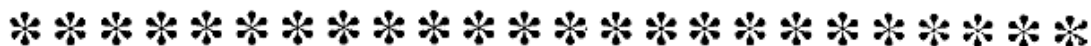
V nejstarší kategorii nad 70 let putuje cena za 1. místo do Krkonoš díky vítězství M. Sochora. Na 2. místě skončil M. Svatoň a třetí místo obsadil M. Šubrt. Své vrstevníky a kolegy přišli podpořit alespoň jako diváci B. Šmejda, Zdeněk Runkas a J. Čeněk.

K výborné náladě přispělo také téměř ideální tenisové počasí – vydařila se i závěrečná společenská část akce. Za podporu této soutěže patří poděkování firmám BDK Glass, AZ Smiřice, ČSOB pojišťovně a E-bance.

Závěrem bych chtěl pozvat zájemce o zdravé rekreační sportování na smiřické tenisové kurty, kde se podařilo výrazně zlepšit i sociální zázemí.

Ing. Milan Plšek, předseda TJ Sokol

Z MATRIKY MĚSTSKÉHO ÚŘADU

BLAHOPŘEJEME

jubilantům ze Smiřic a Rodova,
kteří se v uplynulém období dožili významných životních jubileí:

červen	Plachová Marie Dušková Anna	červenec	Kostková Marie
srpen	Považanová Emilie Kostka Antonín Holubová Marie Svatoňová Marie		Kloubcová Marie Bednářová Zdenka Šmatková Marie

Vážení jubilanti, nová pravidla nám nedovolují uveřejnit bližší údaje o vás. Proto k bližší neurčenému, ale významnému jubileu ve vašem životě, vám srdečně blahopřejeme, přejeme vše nejlepší a do dalších let přejeme hodně zdraví a životní pohody.

Děti ze Smiřic a Rodova

narozené v červnu až v srpnu 2003:

červen	Kristýna Csóková Petra Kubicová	červenec	Kateřina Kroutilová Alžběta Bajzová Terezie Formánková
srpen	Leonard Špaček Samuel Špaček		

Údaje ve společenské kronice mohou být uváděny až tehdy, když přijde z Okresního úřadu v Hradci Králové hlášení změn. Hlášení přichází často opožděně, nelze proto zaručit úplnou aktuálnost. S ohledem na ochranu osobních dat nelze ani uvádět více podrobností.

Sňatky

uzavřené Městským úřadem ve Smiřicích
v období od 1. června do 31. srpna 2003:

Tentokrát bylo v uplynulém období uzavřeno relativně hodně sňatků – celkem 14.
V obřadní síni Městského úřadu ve Smiřicích bylo uzavřeno celkem 6 sňatků.
V kostele Zjevení Páně ve Smiřicích bylo uzavřeno v uplynulém období 7 sňatků.
Jeden sňatek byl uzavřen v Domově důchodců v Černožicích.

Z NAŠICH ŘAD ODEŠLI

ve Smiřicích a v Rodově

v období od 20. června do 25. srpna 2003:

Meškanová Věra	rok narození: 1912	zemřeli: 20. 6. 2003
Rejmonová Elisabeth	1931	18. 6. 2003
Müller Roman	1970	3. 7. 2003
Svoboda František	1924	24. 8. 2003
Černý Vladimír	1925	25. 8. 2003

Dana Jágrová, matrikářka

Projekt etického vzdělávání Královéhradeckého kraje

Královéhradecký kraj byl nedávno v jednom z průzkumů veřejného mínění označen jako místo, kde jsou lidé nejnejspokojenější s kvalitou života. Aby tomu mohlo být i do budoucna, o to se bude svojí troškou do mlýna snažit přispět nedávno vyhlášený Projekt etického vzdělávání Královéhradeckého kraje pro rok 2003–2004, který schválila krajská rada na svém 7. zasedání dne 21. května 2003 jednomyslně všemi hlasy.

Zmíněný projekt realizuje kraj ve spolupráci s Nadačním fondem Josefa Luxe a Etickým fórem ČR, později se do projektu zapojí Univerzita Hradec Králové. Projekt se dělí na tři části: pořádání informačně-motivačních přednášek pro politiky, úředníky a výchovné pracovníky (mj. na letošní podzim je připravován v okresních městech cyklus pro starosty). Dále to je podpora výuky etické výchovy na školách ve spolupráci s Nadačním fondem Josefa Luxe a podpora dalších eticky přínosných aktivit, například založení centra etického vzdělání v Hradci Králové.

Cílem projektu není o etice kázat, jeho cílem je, aby se etika stala součástí veřejné diskuse a výchovného procesu. Proto je projekt směřován především k dětem a mládeži. Etické vzdělávání je označeno za jednu z hlavních priorit našeho kraje. Tomu také odpovídá motto celého projektu: Královéhradecký kraj považuje etické jednání za nutný předpoklad své budoucí prosperity. Jsem přesvědčen, že uplynulých čtrnáct let nás dokonale přesvědčilo o tom, že se budování zdravé prosperující společnosti bez potřebné dávky etiky neobejde.

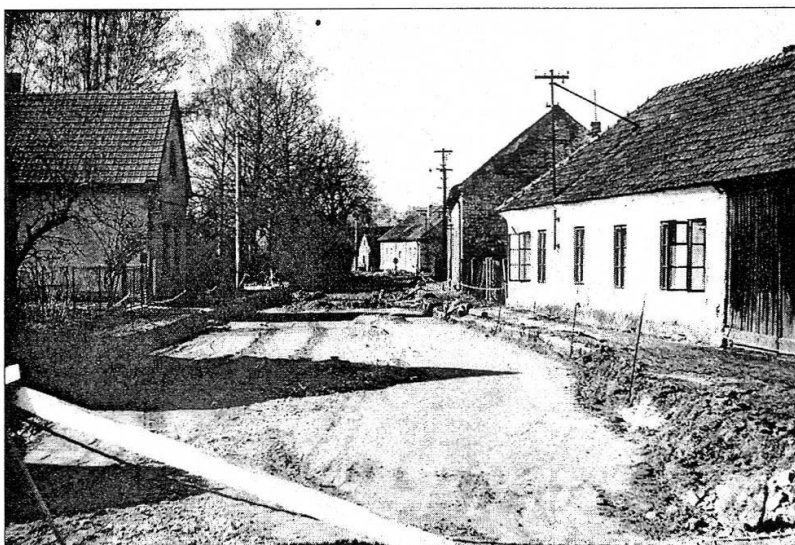
Ing. Vladimír Derner

náměstek hejtmana Královéhradeckého kraje
(předkladatel a gestor projektu Etického vzdělávání)

Z historie domů ve Smiřicích

Na 10. straně se hovoří o „Šternberku“ a o „Šternberské republice“. Dnes má tato část města oficiální název „U Stadionu“. Tato část města se během minulého století hodně změnila – nyní zde mizí dům čp. 139 – povězte si něco o jeho historii. Pro lepší orientaci nám poslouží fotografie ze 70. let, zachycující výstavbu asfaltové cesty. Na fotografii je pohled od křižovatky s ulicí Ant. Seligera.

Nejdříve si musíme téměř všichni uvědomit (těch co si pamatují dřívější stav je už velmi málo!), že tato ulice, která byla dříve nábřežím Labe, byla hlavní příjezdovou komunikací do Smiřic – nynější cesta kolem čerpací stanice pohonných hmot vznikla až po regulaci Labe do nového koryta. Na místě této silnice byl zámecký park.

Na domě čp. 139, který je na snímku první vpravo, už zmizela tašková krytina – demolice bude zřejmě pokračovat. Jaká byla historie tohoto domu?

Dům bez bližšího označení

Čp. do roku 1780:	8	Čp. po roce 1780:	139
-------------------	---	-------------------	-----

Ulice	U Stadionu	Poloha v katastru	
Výměra m ²	889	Číslo parcelní	165

Stručná historie:

Domek byl postaven nákladem vrchnosti a stával za panskou kovárnou.

2. února 1738 koupil domek za 100 zlatých Jan Modrý.

Kontribuce činila ročně 1 zlatý 30 krejcarů.

Úrok činil 2x ročně 6 krejcarů.

Odúmrť činila 3 krejcarů a 3 denáry za rok.

Dům podle číslování do roku 1780 čp. 7 a podle nového číslování čp. 139

Domek, ležící za panskou kovárnou, vystavěla vrchnost svým nákladem. Problémem dnes je, kde byla „panská kovárna“ – byla-li panská, sloužila převážně zámeckému hospodářství. Jednalo se o parcel. čís. 168, které však není vůbec zapsáno v soupisu parcel. V soupisu parcel není uvedeno ani parcel. číslo 169. Stejně nejsou v soupisu uvedeny pozemkové parcely č. 99–104. Pozemková parcela č. 104 byla poměrně dosti velká a ze zámku přístupná po „zámeckém mostu“ (stál na začátku současné cesty k zámku v parku) a stojí tam dům čp. 196 a dům čp. 204, které tam pořadově nepatří. Později je vlastnila rodina Balašova, která zde měla hospodu (viz str. 10). Je možné, že zde bývala i uvedená panská kovárna (?).

Výše uvedený domek čp. 139 „postoupila vrchnost 2. February (února) 1738 se zahrádkou a se vším, co v ní přibito a hlínou nebo vápnem obmazáno za 140 zl. **Janovi Modrýmu**“. Povinnosti nového majitele bylo: platit kontribuce 1 zl. 40 kr., vrchnosti úrok o sv. Jiří a o sv. Havlu po 6 kr. a odumřtí 3 krejcarey 3 denáry.

Od své matky – vdovy převzal domek 2. července 1782 **syn Jan Modrý** za 1408 zl. 15 kr. V pozemkové knize jest poznámka: „Tento domek jest do knihy panské zapsán a zde kasírován.“ Od Jana Modrého převzal chalupu 8. června 1808 za 512 zl. syn Jan Modrý. Dle dědičné pořádnosti zdědila domek matka s jejím novým manželem **Janem Michalem** v ceně 300 zl. zápisem z 8. března 1832. Od 26. prosince 1848 držel za 580 zl. **Josef Michal** s manželkou **Annou**. Od 18. února 1866 získal domek za 1400 zl. **Josef Michal**.

V roce 1910 byli majiteli manželé Václav a Františka Cejnarovi. Dalšími majiteli byli Jan Joneš st. a Jan Joneš mladší.

Č.	Chronologie zjištěných majitelů	Způsob nabytí	Způsob užívání	Způsob zcizení	Datum změny	Cena
1	vrchnost	postavila		prodala	2. 2. 1738	140 zl.
2	Jan Modrý	koupil	zemřel a domek převzala vdova	převzetí		
3	vdova Modrá	dědí	domek předává synovi V pozemkové knize je poznámka: „Tento domek jest do knihy panské zapsán a zde kasírován (účtován).“	převod	2. 7. 1782	1408 zl. 15 kr.
4	Jan Modrý		nemovitost přechází na syna	převzal	8. 6. 1808	512 zl.
5	Jan Modrý	převzal	Pravděpodobně v důsledku jeho úmrtí po něm přebírá „dle dědičné pořádnosti“ jeho znovu provdaná matka s jejím manželem.	odkaz	8. 3. 1832	300 zl.
6	Michlová (vdova po Janu Modrému) s novým manželem Janem Michalem	dědí		převod	26. 12. 1848	580 zl.
7	Josef Michal s manželkou Annou	převzal	Není zřejmé, zda ovdověl, či domek předal synovi stejného jména.		18. 2. 1866	1400 zl.
8	Josef Michal					

Podklady poskytl Ing. Lubomír Kupka

Barbaři

Tak se původně nazývali kmeny, které přepadávaly ostatní a vše ničily, pálily a zabíjely. Kmenové uspořádání společnosti je již dávno minulostí, lidé chodí do škol, jezdí autem a hrají golf, přesto ale určitý rys barbarství v některých z nás přetrvává. Jak jinak si vysvětlit neustálé ničení. Na kulturním domě Dvorana zmizely znaky harfy a nápis, na Biocentru doznala úhonu opětovně

fasáda, nedávno instalované bytelné lavičky na náměstí též nevydržely, měděné parapety na nádražní budově změnilы nedobrovolně majitele.

Likvidace odpadů je pro některé z nás problémem úplně podružným. Naoko mají občané popelnici např. s měsíčním svozem, no a pokud se do ní už odpad nevejde, tak se pytel s ním pohodí do příkopu při cestě do Hradce Králové apod. – na zvolené trase nezáleží. Znovu a znovu se plní příkopy jak v okolí Biocentra, tak i na spojovací komunikaci na Zderazi. Nepořádek, který na jaře ochránci přírody a město z příkopu odstraní, ten se tam do podzimu znovu objeví. Vždyť on to někdo zase uklidí a zaplatí. A tak člověk neví, zda se má o vzhled města a jeho okolí pečovat, anebo nám postačí žít mezi částečnou demolicí a smetištěm?

Marcela Mráková, odbor správní a životního prostředí MěÚ Smiřice

ZPRAVODAJ Smiřic, Rodova a Holohlav

Vydává Městský úřad ve Smiřicích

Odpovědný redaktor: Miroslav Volák

Příspěvky i vzkazy zasílejte na adresu: Městské kulturní středisko ve Smiřicích

Vychází nepravidelně jednou za čtvrtletí.

Výtiskla: Tiskárna PASEKA Jaroměř, Havlíčkova 30

Ve Smiřicích a Holohlavech předplatitelům donáška až do domu. Prodej v prodejnách tisku.

Uzávěrka příštího čísla do 30. listopadu 2003

Cena jednoho výtisku 8,– Kč. Předplatné na celý rok 28,– Kč.

Náklad 550 výtisků.